

AZ ERDŐ

AZ 1862-BEN ALAPÍTOTT ERDÉSZETI LAPOK 121. ÉVFOLYAMA

1986. NOVEMBER • XXXV. ÉVFOLYAM 11. SZÁM

TARTALOM

VÁNDORGYŰLÉS	477
KÖZGYŰLÉS	477
Az 1986. év CAROLUS CLUSIUS-émlékérmesei	480
Az 1986. év BEDŐ ALBERT-émlékérmesei	481
Az 1986. év KAÁN KÁROLY-émlékérmesei	482
<i>Dr. Herpay Imre</i> : Megnyitó	483
<i>Gáspár-Hantos Géza</i> : Főtitkári beszámoló	485
<i>Dr. Ébli György</i> : Ellenőrzőbizottsági jelentés	496
<i>Török László</i> : Erdőgazdálkodás a Nagykunságon	498
TANULMÁNYÚT (<i>Jérôme René</i>)	505
A ZÁRT RENDSZERŰ NYÁRFATERMELÉSI BEMUTATÓ (<i>Jérôme R. felv.</i>)	506
A VÁNDORGYŰLÉS RÉSZTVEVŐI	510
Bővített újratermelés és a jövedelmezőség fokozása az erdőgazdálkodásban (<i>dr. Herpay Imre</i>)	514
Nagykunsági erdőtelepítések az 1923. évi alföldfásítási törvényt megelőző évtizedekben (<i>dr. Oroszi Sándor</i>)	518
Változik a gazdaság — módosul a klágenfurti vásár (<i>Jérôme René</i>)	521
Szakosztályi állásfoglalás a hegyvidéki erdőgazdálkodás ügyében (<i>dr. Andor József, Varga Béla</i>)	523
<i>A címlapon</i> : A nyártermelési bemutató helyszíne Tiszapüspökin	
<i>A hátlapon</i> : Részlet a NEFAG termékbemutatójából (<i>Jérôme R. felvételei</i>)	

СОДЕРЖАНИЕ

Передвижное собрание Венгерского Лесного Общества в 1986 году	477
<i>Д-р И. Херпай</i> : Воспроизводство лесных ресурсов и повышение доходности в лесном хозяйстве	514
<i>Д-р Ш. Ороси</i> : Лесные посадки в Нодькуншаге перед законом лесоразведения на Алфьере	518
<i>Р. Жероме</i> : Изменяется хозяйство — преобразуется международная ярмарка в Клагенфурте	521
<i>Б. Барза—д-р И. Андор</i> : Точка зрения по поводу ведения горного лесного хозяйства	523

CONTENTS

Annual Convention of the Hungarian Forestry Association in 1986	477
<i>Herpay, I.</i> : Increased reproduction and improving profitability in Forestry	514
<i>Oroszi, S.</i> : Afforestations at the region Nagykunság before the 1923. Act for Afforesting Plainfields	518
<i>Jérôme, R.</i> : Changing Economy—changing Timber Fair in Klagenfurt	521
<i>Andor, J.—Varga, B.</i> : Setting up a point of view regarding Forest Management in hilly regions	523

AZ ERDŐ

Az Országos Erdészeti Egyesület kiadványa. Szerkeszti: dr. Solymos Rezső. A szerkesztőség címe: Budapest V., Kossuth L. tér 11. Levélcím: 1860. Budapest, MEM. EFH. Kiadja a Delta Szaklapkiadó Műszaki Szolgáltató Leányvállalat, 1442 Budapest VII., Garay u. 5. Telefon: 215-440. Felelős kiadó: dr. Varga György igazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő hivataloknál és a Posta Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodáján (Budapest, József nádor tér 1. 1900), vagy átutalással a 215—96 162 pénzforgalmi jelzőszámra. Egy szám ára 20,— Ft, előfizetés egy évre 240,— Ft. Külföldön terjeszti a KULTÚRA Könyv- és Hírlap Kereskedelmi Vállalat (Budapest, Pf. 149. H—1389) és a MAGYAR MEDIA (Budapest, Pf. 279. H—1392). Az évi előfizetés ára: 7 dollár.

Réval Nyomda Egri Gyáregysége, Eger. 86 5030 Igazgató: Horváth Józsefné dr.

VÁNDORGYŰLÉS

Egyesületünk 1986. évi vándorgyűlésének helyszíne Szolnok, házigazdája a szolnoki helyi csoport és a Nagykunsági Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság volt. Augusztus 15-én kezdődött az alapszabályok szerinti, éves küldöttközgyűléssel, folytatódott másnap, a térség erdőgazdálkodása, ennek jellemző részterületeinek bemutatásával. A résztvevők száma a hivatalos lista szerint 738 fő volt.

KÖZGYŰLÉS

Délután két órára gyülekezett a küldöttek serege, a vendégek és helybeli érdeklődők, zsúfolásig megtöltve a megyei művelődési és ifjúsági központ hatalmas kongresszusi termét. A vendégek között megjelent *Tömpe István*, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, *dr. Villányi Miklós* mezőgazdasági és élelmiszerügyi államtitkár, *dr. Ábrahám Kálmán* államtitkár, az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal elnöke, *Mohácsi Ottó*, a megyei tanács elnöke, *Simon József*, a megyei pártbizottság titkára, *Bereczki András*, a MEDOSZ titkára. A MÉM Erdészeti és Faipari Hivatalt *dr. Királyi Ernő* hivatalvezető, elnökségünk tagja képviselte. Vendégeink érkeztek Ausztriából öten, Bulgáriából egy fő, Csehszlovákiából, Lengyelországból, az NSZK-ból és Jugoszláviából ketten-ketten.

A közgyűlés jelszavát:

— minőségi erdőgazdálkodásért —

tabla hirdette az elnökség fölött és itt kapott helyet az egyesület új zászlaja is. Ezt az elnökség egyesületünk alapításának 120. évfordulójára emlékeztetésül készítette. Ezentúl minden vándorgyűlést, ünnepélyes megmozdulást elkísérni hivatott.

A megjelenteket *dr. Herpay Imre* elnök köszöntötte, majd megnyitóbeszédet tartott. A megnyitót *Gáspár-Hantos Géza* főtitkári beszámolója követte, majd *dr. Ébli György* akadályoztatása folytán, *Kiss Ipoly* terjesztette az ellenőrző bizottság jelentését a közgyűlés elé. A beszámolót, jelentést kitüntetések átadása követte.

Az elnök elsőnek is *Tömpe István* tiszteletbeli egyesületi tagnak nyújtotta át — nagy ováció kíséretében — a korábbi elnökségi határozattal adományozott tagsági díszoklevelet. Ezt követően az elnökség előterjesztésére, a közgyűlés egyhangúlag tiszteletbeli tagságot szavazott meg *Boross György* gyémántdiplomás erdőmérnöknek és *Nemesszeghy Ladislav* erdőmérnöknek.

Tömpe István államtitkár, az Állami Rádió és Televízió Bizottság ny. elnöke, mint az egykori Erdészeti Főigazgatóságnak 1950—1957 között volt vezetője és később, más beosztásaiban is a szak előtt elévülhetetlen érdemeket szerzett szakmánk és dolgozóinak helyes kormányzati elismerésével, értékelésével, a magyar erdőgazdálkodás legújabbkori fejlődésének elindításával. Hosszú évek után is szoros kapcsolatot tart szakmánkkal, munkánkat élénk figyelemmel kíséri, támogatja és nyilvános visszamemlékezéseivel nagyban hozzájárul az erdészet jó hírének öregbítéséhez.

23 Boross György gyémántdiplomás erdőmérnök sokoldalú, széles látókörű, az erdőszet, az erdő ügye iránt elkötelezett szakember. Az egyesületi rendezvények hűséges látogatója, aktív, kritikus felszólalója. Élete tiszteletre méltó példa. Az erdő iránti hűségét közel egy évszázadon át nemcsak megőrizte, de hirdette, munkatársait és a fiatalokat mindig erre nevelte. Ma is kezdeményezője és szervezője szakmai tanulmányutaknak. 90. életéve, 60 éves egyesületi tagsága és rendkívül eredményes társadalmi munkája vitta ki számára a szak elismerését.

Nemesszeghy Ladislav erdőmérnök, a Murska Sobota-i Erdőgazdaság igazgatóhelyettese, a Murska Sobota-i Erdészeti Egyesület elnöke. Huszonkét évvel ezelőtt vette fel a kapcsolatot egyesületünkkel. Kapcsolatunk kiemelkedő, szakmailag gyümölcsöző megnyilvánulása az évről évre ismétlődő PANNON-tanácskozás, melynek keretében a hármas határon a szomszédos szlovén, osztrák és magyar erdőszeti szakemberek váltott szervezésben cserélik ki véleményüket és segítik egymást gazdálkodási gondjaik megoldásában.

Ezt követte az egyesületben végzett kimagasló társadalmi munkáért és a magyar erdőszet, az erdőgazdaság fejlesztésében elért eredményekért, valamint külön, a magyar mikológia fejlesztése terén kifejtett kimagasló munkáért évente adományozásra kerülő egyesületi kitüntetések átadása. Az elnökség határozata alapján ez alkalommal

BEDŐ ALBERT-emlékérmét kapott: Nagy Sándor erdősz, dr. Solymos Rezső erdőmérnök, Török László erdőmérnök.

KAÁN KÁROLY-emlékérmét kapott: Kalácska János erdősz, dr. Sopp László erdőmérnök, dr. Váradi Géza erdőmérnök.

CAROLUS CLUSIUS-emlékérmét kapott: dr. Lengyel Géza állatorvos, Sarkadi Zoltán v. főkönyvelő.

Az elnökség egyesületünk tagjaiként hosszú időn át végzett társadalmi munkát értékelve, ELISMERŐ OKLEVELET adományozott a következőknek:

dr. Barányi László erdőmérnök,

Haják Gyula erdőmérnök,

dr. Juhász Miklós erdőmérnök,

Kakuk Pál erdőművelő erdősz,

Kalapos Mihály erdősztechnikus,

dr. Kollwenz Ödön erdőmérnök,

Komlósi Sándor erdősztechnikus,

Krämer Antal erdőmérnök,

Németh Ferenc erdősztechnikus,

dr. Szász Tibor erdőmérnök,

Turcsán István erdősz,

Vass József erdősztechnikus.

Egyesületünk 120 éves munkáját kormányzati szerveink is méltányolták, és a magyar erdőszet fejlődését segítő, kiemelkedő társadalmi munkát — az elnökség javaslatára — kitüntetésekkel jutalmazta.

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa a MUNKA ÉRDEMREND ezüst fokozatában részesítette

Varga Tibor volt alelnököt.

A mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter KIVÁLÓ MUNKÁÉRT kitüntetés adományozott

Bagó Imre, a helyi csoport gazdasági felelősének,
Gedeon István, az erdei vasutak szakosztály tagjának,
Kardos Rezső, a helyi csoport volt titkárának,
Müller János, a tamási csoport gazdasági felelősének,
dr. Papp Tivadar, az erdőrendezési szakosztály tagjának.

Az ipari miniszter a KIVÁLÓ MUNKÁÉRT kitüntetés adományozta

Csepregi János, a balatonfelvidéki csoport elnökének,
dr. Marosvölgyi Béla, a gépesítési szakosztály tagjának,
Mátrabérci Sándor, a gépesítési szakosztály tagjának,
Mihály Sándor, az erdőhasználati szakosztály tagjának
dr. Szőke Miklós, a gépesítési szakosztály tagjának.

A honvédelmi miniszter KIVÁLÓ MUNÁÉRT kitüntetésben részesítette

Pálhalmi János, az MN budapesti csoport titkárát.

A művelődésügyi miniszter a SZOCIALISTA KULTÚRÉRT kitüntetés adományozta

dr. Csötönyi József, a budapesti csoport titkárának.

A Termelőségvetkezetek Országos Tanácsa KIVÁLÓ TERMELŐSZÖVETKEZETI MUNKÁÉRT kitüntetésben részesítette

Bagaméry Gáspár, a szolnoki csoport tagját.

A Nagykunsági Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság igazgatójának javaslatára, a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter KIVÁLÓ MUNKÁÉRT miniszteri kitüntetésben részesítette

Ferencvári Tibor, a NEFAG ceglédi erdészetének üzemigazgatóját,
Király György, a NEFAG budapesti gépjavító üzemének üzemigazgatóját,
Kiss Barnabás, a NEFAG szolnoki erdészetének főerdészét.

Végül *Bedő Tibor*, az Erdőgazdasági és Faipari Tervező és Szervező Iroda igazgatója jutalmat adott át *Boross Györgynek*, mint az iroda egykori, érdemes dolgozójának.

* ◆ *

Szünet után a felszólalásokra került sor. Elsőnek *Jérôme René*, a szerkesztőbizottság főmunkatársa tett javaslatot az egyesület műszaki-tudományos lapja eredeti nevének — az ERDÉSZETI LAPOK-nak — visszaállítására. A szakmai elhatározás kialakítását az elnök idő hiányában a szerkesztőbizottság hatáskörébe utalta azzal, hogy az tegyen megfelelő javaslatot az elnökség elé.

Dr. Csötönyi József, a közgyűlés jelszavához kapcsolódva, sürgette többek között AZ ERDŐ-olvasókörök alakulását, szociológiai kutatómunka megindítását, a jövőkutatás feltámasztását és általában minőségi munkát az erdőgazdálkodás minden területén. Boross György meghatott szavakkal mondott köszönetet az elismerésért, ünneplésért és búcsúzott — láthatólag indokolatlanul.

Dr. Balogh Béla, a Magyar Országos Bányászati és Kohászati Egyesület elnöke meleg szavakkal ecsetelte a bányász—kohász—erdész összetartozás gyökereit, mindig híven ápolt hagyományát és ennek további megőrzésére hívott fel. Üdvözlő szavaihoz sorban csatlakoztak a külföldi vendégek. Ezt követően — mintegy a másnapi látóivalókat bevezetve — házigazdaként Török László, a NEFAG igazgatója mutatta be a nagykunsági erdőgazdálkodást, a térség erdőgazdálkodási múltját, történetét, tájékoztatott az elért eredményekről, gondokról és a jövőre vonatkozó elképzelésekről.

A közgyűlést elnöki zárszó rekesztette be, sajnálkozásnak adva hangot, hogy a tagság véleményének, észrevételeinek bővebb megismerésére megint csak kevésnek bizonyult a megszabott idő.

Az ülés fáradságának enyhítésére, feszült figyelem feloldására, szellemi felfrissülésre, orgonahangverseny meghallgatását iktatta a mindenre figyelmes rendezőség a vándorgyűlés műsorába. Az édes zengetek kellemesen készítették elő a hangulatot a nap utolsó programpontjához: a közös vacsorához, baráti találkozóhoz.

Az 1986. év CAROLUS CLUSIUS-emlékermesei

A méltatásokat lényegükre rövidítve közöljük.

DR. LENGYEL GÉZA
ny. főállatorvos,

sok évtizedes tevékenységével fontos szerepet vállalt a mikológiai ismeretek terjesztésében. Számtalan előadást tartott, gombaismereti tanfolyamokat szervezett. A mikológiát értő, természetkedvelő generációk nevelésében szerzett elévülhetetlen érdemeket. Tevékenységét sok értékes referátum készítése egészítette ki a hazai és nemzetközi gombászati irodalomról. Rendszeres szakirodalmi munkásságot fejtett ki a MIKOLÓGIAI KÖZLEMÉNYEK-ban.

néhai SARKADI ZOLTÁN
volt ny. főkönyvelő,

az 1960-as évek elejétől aktív részt vállalt a gombák megfigyelésében, fényképezésében. 1968 óta vezetőségi tagja és előadója volt a TIT gombászszakkörnek és az OEE Mikológiai Társaságának, részt vett a MIKOLÓGIAI KÖZLEMÉNYEK szerkesztésében. 1980-tól részt vállalt az országos gombaterképezés munkájában. Gomba diagyűjteménye 2500 képből álló, lyukkártyás nyilvántartásba rendezett, a gombaismerő tanfolyamaink nélkülözhetetlen segédeszköze.

Az 1986. év *BEDŐ ALBERT*-emlékermesei

NAGY SÁNDOR
erdész,

a Délalföldi EFAG ásothalmi erdészetének vezetője. Túlnyomó részben a Duna—Tisza közti homoki erdőgazdasági táj Csongrád megyei részén dolgozott, több évtizeden át. Nagy része van abban, hogy a fenyőtermesztési rendszer bevezetésével a megyében sok ezer hektáron diszlenek fenyvesek. A kutatóintézzel együttműködve, nagy érdemei vannak a technológia kialakításában. A fenyőgazdálkodás a megyében nagyrészt az ő nevével fémjelzett. Az általa irányított munkacapat állandó, jó eredményekkel dicsekedhet és az erdőgazdaság legjobb erdészetének fogadták el. Erdészete többször volt élizem.

TÖRÖK LÁSZLÓ
erdőmérnök,

a Nagykunsági EFAG igazgatója, az Erdészeti Termelésfejlesztési Társaság műszaki szakbizottságának vezetője, illetve a társaság igazgatótanácsának elnöke. 1953-tól előbb a Furnér- és Lemezműveknél, majd az Országos Erdészeti Főigazgatóságon, a Budapesti Fűrészeknél,

DR. SOLYMOS REZSŐ
erdőmérnök,

a mezőgazdasági (erdészet) tudomány doktora, c. egyetemi tanár, a MÉM Erdészeti és Faipari Hivatal főosztályvezetője. Szolgálatát 1951-ben kezdte, az Őrségben. A gyakorlatban eltöltött 10 év után, 1983-ig, az Erdészeti Tudományos Intézetben feladata volt az erdőnevelési és fatermesztéstani témák kutatása, irányítása, szervezése. Munkája eredményeként kiépült az erdőnevelési és fatermesztési kutatások területének országos hálózata, amelyet nemzetközileg is egyedülálló kísérleti bázisként értékelnek.

Hazai és külföldi szaklapokban több mint 175 publikációja jelent meg, hat könyv megírásában társszerző. Hazai és külföldi fórumokon 256 alkalommal tartott tudományos előadást.

Egyesületünknek 1951 óta tagja, 1974 óta elnökségi tag. Éveken át vezette az egyesület erdőművelési szakosztályát, 1979 óta a szerkesztőbizottság elnöke.

a Vértesi EFAG-ban dolgozott, 1973-tól van jelenlegi munkahelyén. Erdőgazdasági fejlesztési feladatainak kiemelkedő állomása a nagykorúsi fafeldolgozó üzem rekonstrukciója, ennek eredményeként, a létrehozott üzem alkalmassá vált a fa mind teljesebb hasznosítására. Műszaki szolgáltatóhálózatot alakított ki és létrehozta a motorfűrészek országos javító-bázisát, liftek, daruk garanciális szerviz-hálózatát.

Lexikonok faipari fejezeteinek kidolgozója, társszerzője a „Fűrészipari technológia” c. szakkönyvnek, számos cikk írója, szakdolgozat szerzője.

Az 1986. év KAÁN KÁROLY- emlékérmesei

KALÁCSKA JÁNOS
erdésztechnikus,

a Bernecebaráti „Börzsöny” Mg. Termelőszövetkezet erdészeti fő-ágazatvezetője. Két évig volt a Váci Állami Erdőgazdaságban a termelőszövetkezetek szakirányító erdésze, majd 1968-tól három termelőszövetkezet önálló erdőgazdálkodását vezeti. Úttörőként, rendkívül nehéz körülmények között, 1300 ha erdőterületen irányítja a fakitermelést, sikeresen újítja fel a véghasználati területet. Mezőgazdasági művelésre nem alkalmas területeken fásít, erdőt telepít. Termelőszövetkezeti erdőgazdálkodásának összegezett tevékenysége: 75 000 m³ fakitermelés, 270 ha eredményes erdőfelújítás, 3140 ha erdőtelepítés, melyből 200 ha a nemesnyár.

DR. VÁRADI GÉZA
erdőmérnök,

c. egyetemi docens, a MEM Erdészeti és Faipari Hivatal hivatalvezető-helyettese. Szolgálatát 1957-ben, a Veszprémi Állami Erdőgazdaságban kezdte, majd az Országos Erdészeti Főigazgatóságra került. Innen 1960-ban az Országos Terv-

hivatalba helyezték és itt dolgozott az Erdészeti és Faipari Hivatal megalakulásáig, 1979-ig.

Érdeme az éves, közép- és hosszú távú fagazdasági tervek kidolgozása, nem kevésbé a megvalósulásukat lehetővé tevő feltételek kimunkálása. Jelenleg jelentős szerepe van az ágazati koncepciók, a gazdaságirányítás ágazati rendszerének kimunkálásában, a közgazdasági gondolkodásmód alakításában.

Hivatali elfoglaltsága mellett sikeresen irányította hosszú éveken át a MEM Mérnök- és Vezető-továbbképző Intézetben az erdészeti és faipari szakot. Úttörő munkásságot fejtett ki az erdészeti szakmunkásképzés terén.

DR. SOPP LÁSZLÓ
erdőmérnök,

a mezőgazdasági (erdészeti) tudomány kandidátusa, nyugdíjas. Kereken 40 évet töltött aktív szolgálatban. 1937—1949 között a váci püspöki uradalom erdőgondnokságát vezette, ezt követően az Országos Tervhivatal főelőadójaként, jelentős része volt az erdőgazdaság I. öt éves tervének kidolgozásában. 1951-ben áthelyezték az akkor utolsó helyen állt Fejér Megyei Erdőgazdasági Egyesülés főmérnökének, amely az év végén már első helyre került és SZOT-vándorzászlót nyert.

1953-tól, közel negyedszázadon át, részben az Erdészeti Tudományos Intézetben, részben az Állami Élelmiszer-minősítő Intézetben tudományos kutatást folytatott. Állományszerkezet és fatömeg, fa-termésvizsgálatokban alkotott kiemelkedőt és a gyakorlat számára nélkülözhetlent. 100 fatömegtáblát és 13 fatermési táblát állított össze. Munkásságát 1970-ben először, majd 1974-ben bővítetten megjelent könyvében foglalta össze.

Az elnöki megnyitó
(Prág F. felvétele)

DR. HERPAY IMRE

MEGNYITÓ

Tisztelettel és szeretettel köszöntöm az OEE 1986. évi vándorgyűlésének résztvevőit Szolnokon, ahol egyesületünk 120 éves fennállása óta még nem volt vándorgyűlés. Azért is szerencsésnek tartom, hogy itt gyűlt össze az erdész-társadalom, mert sok tekintetben jellemző és példamutató fejlődésen ment át ezen a tájon az erdőgazdálkodás. Itt, ahol az erdősültség 4⁰/₀ volt, most nemcsak az erdőterület növekedett, hanem a gazdálkodás a fafeldolgozással vertikálisan is kiterjedt, sok kiegészítő tevékenységgel gazdagodott, gépipari munkáik nemcsak saját igényeiket elégítik ki, hanem más erdőgazdaságoknak is nélkülözhetetlen szolgáltatást nyújtanak.

Most, amikor az élet minden területén a minőség javítására törekszünk, jogosan sorolhatjuk mindezt a minőségi változások közé. Az erdőfelújítástól a tisztításokon és gyérítéseken át a véghasználatokig, a jól jövedelmező termékszerkezet kialakításáig, a lehetőségeket kihasználó kereskedelemig, a jövedelmező melléktevékenységeig, az erdőgazdálkodás minden területén megvalósuló minőségi változások segíthetnek csak át bennünket a nehézségeken.

Az egyre nehezebbé váló közgazdasági környezet, a külső körülmények és feltételek feszültebbé válása belső problémákat támasztott, ill. a meglévőket felnagyította. Ilyen helyzetben nem elegendők a vállalatok erőfeszítései a jobb minőségű munka érdekében, egyes problémákat nem is tudunk magunk megoldani.

A MÉM Erdészeti és Faipari Hivatala, a maga hatáskörén belül sok mindent tett azért, hogy az erdőgazdálkodás helyzetén könnyítsen, olyan irányba terelje a változásokat, amelyek között a társadalom érdekeivel egybevágó, rövid és hosszú távú céljaink egyaránt elérhetők.

Csak elismeréssel és köszönettel emlékezhetünk a jó irányú törekvésekről, még akkor is, ha ezek — többnyire rajta kívül álló okokból — nem mindenben valósultak meg. A nagymértékű jövedelemelvonás és a szabályozók hatására ugyan a fásultság jelei kezdtek mutatkozni, az erdőszet mégis fegyelmezetten, *erején felül* járult hozzá a fizetési egyensúly megteremtéséhez és volt olyan év, amikor a MÉM-en belül a legjobb relatív eredményt elérők közé tartoztunk.

Az OEE-nek mindig is alapszabályában kiemelt feladata volt az erdőgazdálkodás fejlődésének elősegítése. Tagságunk erős érzelmi kötődése szakmájához oda vezetett, hogy az utolsó időszakban a hagyományos műszaki propaganda,

kutatási eredmények terjesztése, tapasztalatcserék, időszerű üzemi problémák stb. mellett az érdeklődés egyre inkább néhány, döntőnek érzett kérdésre összpontosult. Elég utalni a győri vándorgyűlés pódiumvitájára, az erdőművelési szakosztály egyéves adatgyűjtésére, más szakosztályok és bizottságok munkáira, pl. a vadászatról szóló, készülő törvényerejű rendelet véleményezésére vagy az ez év májusában rendezett vitanapra. A vitanap előkészítése még a múlt év októberében kezdődött és úgy érzem, hogy a választott cím — „Bővített újratermelés és a jövedelmezőség fokozása az erdőgazdálkodásban” — jól kifejezi gondjainkat, kötelességünket és egyúttal a reális kibontakozás irányába mutat.

Reméljük, hogy az egyesületi viták anyagai segítségére lehetnek az erdőgazdálkodás irányítóinak és vezetőinek.

A múlt hónapban vált ismertté, hogy a KNEB vizsgálja az erdő- és fagazdálkodás helyzetét, fejlesztési feladatait. Örömmel állapíthatjuk meg, hogy megértették és méltányolták helyzetünket. Nem ítélekni, hanem segíteni akarnak, és ezzel valamennyien egyetérthetünk. Előretekintve, figyelmünket a megoldások keresésére koncentráljuk. A vizsgálat a hazai erdőterület mintegy 30%-ára terjed ki. Azokban a megyékben, ahol vizsgálat lesz, a népi ellenőrök megállapításairól az OEE helyi csoportjai még a megyei népi ellenőrzési bizottságok mérlegelése előtt véleményt mondhatnak. Egyesületünk a vizsgálatirányító bizottságban is képviselve van.

Szeretném hangsúlyozni egyesületünk, de főként az említett véleményezésben részt vevő tagtársaink igen nagy felelősségét. Most a tapasztalatok megfontolt értékelésére van szükség, nem veszhetünk el a részletekben, a társadalom rövid és hosszú távú érdekeinek egyaránt megfelelő, járható utat kell megtalálni.

Általában, és ennél a vizsgálatnál különösen, megnő az OEE közvéleményt tolmácsoló és formáló szerepe egy olyan korszakban, amikor az erdőgazdálkodás több szektorban folyik, és a vállalatok önállóságának növelésével az ágazati vezetés csak a legfontosabb elvi irányításra terjed ki. Köztudott, hogy az ilyen vizsgálatokat olyan döntés szokta követni, amely hosszú időre meghatározza egy-egy terület helyzetét. Remélem és bízom benne, hogy tagjaink most is bebizonyítják, hogy egyesületünk hozzá tud járulni az erdőgazdálkodás fejlesztéséhez, ahogy fennállása óta már többször tette. Szükségesnek tartottam, hogy minderről tájékoztassam az erdészirtársadalmat. Természetesen nem térhetek ki sok részletre, de ezek nem is a megnyitóba valók.

Arra szeretnék még emlékeztetni, hogy az említett alapfeltételek teljesülése esetén, a minőségi erdőgazdálkodás olyan ökológiai körülményeket hoz létre, amelyek az erdő védelmi és szociális funkciójához is nélkülözhetetlenek. Az OEE továbbra is szeretne hozzájárulni ahhoz, hogy az erdőgazdálkodás ezután is megtalálja azt az utat, amely saját célkitűzéseinek, de a környezet- és természetvédelem igényeinek is megfelel. Tudjuk, hogy a környezetvédelem egyik fontos, ha nem a legfontosabb tényezője az erdő, és a természet védelme ugyanazokon a racionális és érzelmi alapokon nyugszik, mint az erdő védelme. Nem túlzás azt állítani, hogy nincs környezetvédelem erdő nélkül és nincs erdő környezetvédelem nélkül.

Szinte alapításától kezdve hagyományos feladata az egyesületnek a jó munkahelyi légkör ápolása és az ún. emberi tényező erősítése. Tettük ezt már akkor, amikor a fogalmak ilyen elnevezése még nem is létezett. Az utóbbi években helyi csoportjaink sokféle, sokszor eddig nem alkalmazott módon szolgálták ezt a célt. Erdésztechnikus tagtársainkat is nagyobb mértékben

vonták be tevékenységükbe és ezt az irányzatot tovább kívánjuk erősíteni, hogy felszabadítsuk azokat az eddig kellően ki nem használt energiákat, amelyek technikusként tagársainkban rejlnek.

Elsőrendű feladatunk a jó közszellem ápolása, mert csak így járulhatunk hozzá a VII. ötéves terv teljesítéséhez és égető problémáink megoldásához. Kívánom, hogy a vándorgyűlés is ezt a célt szolgálja. A résztvevők gazdagodjanak eszmeileg és az együtt töltött kellemes órák segítsenek megteremteni a szocialista társadalom jelenét és jövőjét egyaránt szolgáló egyetértést. Ezzel a gondolattal az Országos Erdészeti Egyesület 1986. évi szolnoki vándorgyűlését

M E G N Y I T O M !

GÁSPÁR-HANTOS GÉZA

FŐITKÁRI BESZÁMOLÓ

Egyesületünket 120 éve, 1866-ban alapították, közvetlenül a kiegyezés előtt, igen nehéz politikai-gazdasági időben. Az Országos Erdészeti Egyesület Magyarország egyik legrégebbi társadalmi egyesülete. A kiegyezés után jelentős szerepe volt az önálló magyar erdészeti politika kialakításában, majd az elmúlt 120 évben folyamatosan fontos szerepe volt az ország erdőgazdaságának kifejlesztésében, a mai hazai erdőművelés megteremtésében. A különböző gazdasági-politikai rendszerekben, mindig alkalmazkodva egy-egy történelmi kornak gazdasági-társadalmi viszonyaihoz, egyesületünk mindig szerves részeként — esetenként meghatározó szerepet betöltve — működött közre az egész magyar erdőgazdaság fejlesztésében. Ezt a feladatát egyesületünk most is el látja, sajátos eszközeivel működik közre mai erdészeti politikánk alakításában és az alapszabályokban megfogalmazottak szerint segíti elő a magyar erdőgazdálkodás fejlődését.

Nem kívánom most egyesületünk 120 éves történelmét ismertetni, működését elemezni. Erről egy őszi rendezvényünkön emlékezünk meg, mikor is a 120 éves fennállásunk mellett megemlékezünk arról, hogy közadakozásból épített saját székháza 100 évvel ezelőtt készült el és vette birtokba. Mint köz tudott, azt államosították, sajnos visszaszerzésére eddigi próbálkozásaink nem jártak eredménnyel.

E jubileumi ünnepség keretében megemlékezünk az 50 év előtti — a magyar erdészeti társadalmat igen megtisztelő — II. erdészeti világtalálkozóról, az Erdészeti Kutatóintézetek Nemzetközi Szövetségének IX. kongresszusáról és végül az 1961. évi, VII., szocialista erdőtörvényünk megjelenéséről. Az 50-es évforduló kapcsán végiglapoztam az ERDÉSZETI LAPOK 1936. évfolyamát. A közgyűlés Miskolcon volt, igen jelentős számú résztvevővel és nagyon tartalmas tanulmányúttal. Lillafüred, Lád, Nagymező, Répáshuta, Szilvásvárad, Felsőtárkány. Az ügyvezető (Bíró Zoltán) jelentésében részletesen foglalkozott az 1935. évi törvény végrehajtásával kapcsolatos teendőkkel, sürgette a v.h.r. kiadatását, melyhez az egyesület 200 módosító javaslatot fűzött, beszélt az alföldfásítás „némi” eredményéről, a cserkéreg-túltermelésről, a faár — különösen a tűzifaár-csökkenés — kedvezőtlen következményeiről, a szállítási költségek növekedéséről. Foglalkozott a szakbizottság jövedelmi kérdéseivel és közölte, hogy nagymértékben csökkent a munkanélküli erdőmérnökök száma. Az egyre növekvő vadkár okát abban jelölte meg, hogy az erdei vadászat elkülönült magától az erdőgazdálkodástól. Az ERDÉSZETI LAPOK és a kutatás helyzetét is elemezte. 1936-ban a tagok száma 879 volt. Egyébként az egész

évfolyam legtöbb írásának témája a szakembereket leginkább ma is foglalkoztató kérdéseket tárgyalja (termőhely, erdőrendezés, erdővédelem, erdőgazdaságtan stb.). E visszaemlékezés után, az alapszabályokban előírtaknak megfelelően előterjesztem jelentésemet az egyesület vezető szervei, szakosztályai és helyi csoportjai által, a legutóbbi közgyűlés óta végzett munkájáról és további terveinkről.

A vezető szervek munkája

Az újraválasztott vezetőség első és kiemelt feladatának tekintette az 1983—86. évekre készült cselekvési program teljesítésének értékelését, majd az 1985—1990. évekre a középtávú cselekvési program kidolgozását. Elsőként elkészítette az egyesület munkájának irányelveit. A vezetőség által kidolgozott irányelvek alapján készítettük el az ideiglenes középtávú cselekvési programot. Azért ideiglenes, mert az MTESZ vezetőségválasztó küldöttközgyűlését ez év októberében tartja meg és egyesületünk végleges cselekvési programját ki kívánjuk bővíteni az MTESZ közgyűlési határozataiból adódó feladatokkal. Az ideiglenes cselekvési programban az Országos Erdészeti Egyesület elvi politikájának az 1985—1990. közötti középtávú időszakban is változatlanul az a fő célja, amit az alapszabályok így fogalmaznak meg: „A magyar erdőgazdálkodás fejlődésének elősegítése és ennek keretében az erdőészeti szakemberek szakmai érdekeinek képviselete”.

Az egyesület középtávú cselekvési programja ennek megfelelően, három fő csoportra osztva tartalmazza a teendőket:

I. *Gazdasági építőmunka.* E gazdasági jellegű tevékenység középpontjába az erdőészeti (fagazdaság) VII. ötéves tervének elősegítését, a terv megvalósításának társadalmi támogatását állítja, azzal a fő céllal, hogy az erdőállomány-gazdálkodás minősége, és ezen keresztül maguknak az erdőknek a minősége a tervidőszak végéig az induló állapothoz képest folyamatosan javuljon.

Hangsúlyozni kívánjuk e feladat kiemelt jelentőségét azzal, hogy a tervidőszak első közgyűlését a „Minőségi erdőgazdálkodásért” jelmondat szelvében rendezzük és el kívánjuk érni, hogy ötéves tevékenységünk eredményeként, a VII. ötéves tervidőszak az erdőészeti erdőállomány-gazdálkodás fejlesztésének, az erdők minőségi fejlesztésének korszaka legyen.

A gazdasági építőmunka keretében folytatni kívánjuk a fa komplex hasznosításának társadalmi előmozdítását és elemző-tervező tevékenységet folytatni annak érdekében, hogy a jövőben az erdőgazdálkodás (sajátosságainak megfelelően) jobban tudjon beilleszkedni a népgazdaság rendszerébe és nyugodt, harmonikus, a társadalom további jövőjének megfelelő fejlődése az ezredfordulóig megalapozott legyen.

II. *Szakmai érdekvédelem.* Az egyesület folytatni és elmélyültebbé kívánja tenni azt a tevékenységét, amely az erdőgazdálkodás területén dolgozó műszaki-gazdasági értelmiség sajátos társadalmi réteg helyzetének pontosabb feltárását és javítását, valamint társadalmi jövőjének felvázolását kívánja elősegíteni.

Egyesületünk továbbra is betölteni kívánja azt az évszázados hagyományt jelentő szerepkörét, melyet a szakoktatás és a szakmai továbbképzés terén kifejtett tevékenysége jelent. A cél olyan szakmai értelmiség érlelése, mely folytatója a múlt legjobbnak, a ma is időszerű szakmai hagyományainak, ugyanakkor képes korszerűen gondolkodni és cselekedni a mai és a jövőbeli élet körülményei között.

Egyesületünk, bár kifejezetten értelmiséget tömörítő szervezet, a tervidőszakban fejleszteni kívánja azt a tevékenységét, amely az erdészeti fizikai dolgozók társadalmi helyzetének javítására, szakképzettségük fokozására irányul.

III. *Szervezeti élet.* Az egyesület vezetősége és elnöksége arra törekszik, hogy az 1986—1990-es években lehetőleg minden tagja megtalálja a maga érdekességét az egyesületi életben, és többet kapva, ugyanakkor többet adva, a közös célok érdekében aktívan vegyen részt a közös munkában. Az új munkamódszerek, kapcsolati formák keresése mellett az egyesület a tervidőszak során törekszik szervezetének karbantartására, a gyorsan változó világ követelményeihez való igazítására is. Az egyesület törekszik arra, hogy szervezeti felépítése teret nyújtson minél több tagjának közéleti ambíciói kielégítéséhez és a szakmai, közéleti demokrácia virágzásához.

Az egyesület vázolt céljainak elérése, munkája minőségének a nemzetközi tekintély megőrzése érdekében, az 1985—1990. közötti években nemcsak fenntartani, hanem a lehetőségek határáig fejleszteni kívánja nemzetközi kapcsolatait, mind a szocialista, mind a nem szocialista országok viszonylatában.

A megválasztott új vezetőség munkáját, az elnökség ülésén megvitatott és elfogadott irányelvek, majd a választmány által is jóváhagyott cselekvési program szellemében kezdte meg. A gazdasági építőmunka keretében *dr. Váradí Géza* elnökségi tag, a MÉM Erdészeti és Faipari Hivatalának helyettes vezetője tartott tájékoztatást a választmány tagjai részére, a magyar erdőgazdálkodás és faipar helyzetéről és feladatairól. Így választmányi tagjaink, fiatal helyi csoporttitkáraink „első kézből” kaptak közvetlen tájékoztatást szakágazatunk aktuális kérdéseiről. Az elnökség *Fila József* „Az erdőkép kialakításának metodikája” című előadását vitatta meg, mely egyidejűleg előkészítője volt a „Bővített újratermelés — jövedelmező erdőgazdálkodás biztosítása” című nagyrendezvénynek.

Az elnökség kiemelt nagyrendezvénye volt a „Bővített újratermelés — jövedelmező erdőgazdálkodás” című. A gondosan előkészített, nyomtatásban is kiadott, előzetes kis tanulmányok felkeltették a tagság érdeklődését, az élénk vitáról, a levonható következtetésekről elnökünk megnyitójában adott tájékoztatást. Ugyancsak igen színvonalas — bár nem országos jelentőségű — volt egyesületünknek a Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesülettel közösen megrendezett, „A magyar erdők — papíriparunk jövő nyersanyagbázisa” anket Szolnokon. Erdészeti, faipari és papíripari szakembereink vitatták meg napi gondjainkat és keresték az utat a további jobb együttműködésre.

Csatlakozott az egyesület a „Nagybörzsönyi erdei kisvasút megmentése” mozgalomhoz, amikor is a helyi vezetők, a társadalmi szervek, az Ipolyvidéki EFAG és több szakszisztály bevonásával vizsgálták a kisvasút újraüzemeltetésének lehetőségét.

A szakmai érdekvédelem területén a vezetőség megbízta *Stádel Károly* elnököt az erdészeti címhasználat igényére és alkalmazására javaslatok bekérésére. Meglepően nagyszámú, a kiküldött kérdőíveknél több javaslat érkezett már eddig is, feldolgozásuk folyamatban van. A legutóbbi vezetői ülésen megvitatta és elfogadta a vezetőség *dr. Csötönyi József* elnökségi tag előterjesztését a műszaki-gazdasági értelmiség helyzetének elemzésére. E nagy munka előreláthatólag 1988-ban fejeződik be.

Szervezeti élet témakörben a választmány az egyesület anyagi helyzetét és a tagdíjmelés elnökségi határozattervezetét vitatta meg. A helyzetet az ellenőrző bizottság jelentése tartalmazza, így azt én nem kívánom ismertetni. Most röviden a tagdíjmelés előzményeiről és eredményéről szólnék. Az új vezetés már mint napirenden levő kérdést vette át a tagdíjmelés gondjait. Akik a tavalyi közgyűlésen is részt vettek, emlékezhetnek, hogy a közgyűlés az elnökség hatáskörébe utalta. Az elnökség első ülésén az emelés szükségességét és mértékét megvitatta és elfogadta, de végleges döntést nem hozott, megbízta a vezetőséget egyes vitatott részletkérdések tisztázásával és a differenciálás mértékének megállapításával. A vezetőség választmányi ülésen terjesztette kiegészített javaslatát az elnökség elé, a vitában a választmány is részt vett, de jogerős határozat — mivel az elnökség a vita elhúzódása miatt már nem volt határozatképes — nem született. Végül az írásban kiküldött javaslatot a 30 fős elnökség közül 27-en észrevétel nélkül, ketten kisebb módosítással fogadta el, míg egy elnökségi tagunk nem nyilatkozott. Az elnökség határozatát AZ ERDŐ-ben közöltük és tájékoztattuk a helyi csoport titkárait is, akik az emelést a legtöbb csoportnál azonnal érvényesítették. A befizetések során örömmel állapítottuk meg, hogy a tagság legnagyobb része vállalta a magasabb tagdíjakat. Július 1-vel a helyi csoportok bejelentése és az egyéni előfizetések alapján, taglétszámunk 5641 fő. A tagok közül:

- 1004 fő (18%) a nyugdíjas vagy diák,
- 2651 fő (47%) vállalta az évi 240,— Ft-os,
- 1494 fő (26%) vállalta az évi 360,— Ft-os tagdíjat,
- 146 fő (3%) egy csoport, egységesen évi 300,— Ft-os tagdíjat vállalt, míg
- 346 fő (6%) ugyancsak egy helyi csoport, mind ez ideig nem közölte tagdíjmelési szándékát.

Köszönettel tartozunk, hogy tagjaink megértették egyesületünk anyagi gondjait és részben átvállalták anyagi terheit. Ezt a megértést és segítséget kérjük jogi tagjainktól is, akik közül októberi felkérésünk óta csak néhányan nyilatkoztak, hogy módosítani lehessen együttműködési szerződésüket. Közülük kiemelem a Balatonfelvidéki EFAG-ot, mely közel megduplázta az eddigi jogi tagdíjat és a győri tsz-csoport munkáltatóit, akik tagonként 1600,— Ft-ot vállaltak.

Az elnökség az „Egyesület szervezete, működése — az elnökség, a helyi csoportok és a tagság kapcsolatának rendszere” című főtitkári előterjesztést vitatta meg. Ma 37 helyi csoport működik (ez év februárjában alakult meg 37-ként a Győr-Sopron megyei tsz-csoport). Némely csoport, mint kizárólagos üzemi szervezet működik, tagjai csak egy adott vállalat, intézmény dolgozói (ERTI-, ERDÉRT-, MN-csoportok). Míg helyi csoportjaink nagyobb része mint területi szervezet, egy terület több vállalatánál, intézményénél dolgozó tagokat tömörítő szervezet működik. Természetesen vannak közbenső szervezeti formák is, ahol a szervezet jellegében üzemi, de néhány „külső” tagja is van. Az elnökség a helyi csoportok különböző, a helyi igényeknek, az egyesület érdekeinek legjobban megfelelő szervezeti rendszerével egyetért, de igen kihangsúlyozta annak szükségességét, hogy egy-egy városban vagy megyében működő, több helyi csoport munkáját koordináltan végezze. Ha lehet, a jövőben egy kis létszámú, a megyei MTESZ területi szervezetében működő, OEE területi intéző bizottság egyeztesse a feladatterveket, segítse elő közös rendezvények szervezését.

Az egyesület anyagi helyzetének javítása állandóan napirenden tartja a *vállalkozás jellegű egyesületi munkák* szükségességét, kiterjesztését. A vezetés az MTESZ vállalkozási munkákra vonatkozó szabályai alapján kidolgozta az OEE vállalkozási munkák szabályzatát, azt megküldte a helyi csoportoknak, szakosztályoknak azzal, hogy a megadott — szerintünk kedvező feltételek mellett — vállaljanak el kisebb-nagyobb tervezési, kivitelezési, bonyolítási munkákat szakterületükön, érdekeltté téve ezek elvégzésében a tagságot, a helyi csoportokat is. A vállalkozás jellegű munkákban jelentkező túlkínálat erősen érződik. Bár igen szerények voltak elképzeléseink, vagy a lehetőség, vagy a szándék hiánya még e szerény célok elérését is kétségessé teszi. Kérem a tagságot, a helyi csoportok, szakosztályok vezetéségeit, jobban tekintsék át a lehetőségeket, azokat használjuk ki. Bevételeink növelésében közösek az érdekeink.

Az év folyamán kiemelkedő esemény volt a március 8-i rendkívüli elnökségi ülés, amelyen a tavalyi közgyűlésen tiszteletbeli taggá választott *dr. Madas András* és *Joachim Buff* tagtársainknak ünnepélyes keretek között adta át az elnök e megtisztelő oklevelet. *Tömpe István* tagtársunknak, akit úgyszintén tiszteletbeli taggá választottunk, egyéb elfoglaltsága miatt a márciusi előkségi ülésünkön nem tudott részt venni, mivel a mai közgyűlésünkön, a korábbi évekhez hasonlóan részt vesz, itt kívánjuk részére a díszoklevelet átadni.

Ez örömteli esemény mellett szomorú kötelezettségünk volt megemlékezni választmányi ülésünkön a múlt évben elhunyt *dr. Sali Emil* egykori egyesületi főtitkárunkról, *Bedő*-díjas tagtársunkról, aki hosszú időn át közvetlenül részt vett egyesületünk irányító munkájában és, mint ágazatunk egyik magas szintű vezetője, közvetve is elősegítette egyesületünket céljainak megvalósításában.

A vezető szervek munkájáról szóló jelentés végén szükséges megemlíteni az egyesület titkárságának tevékenységét. E téren sajnos az elmúlt év során sem javultak a munkafeltételek, változatlanul helyszükében vagyunk, ablaktalan, levegőtlen helyiségben is kell dolgoztatnunk, és adminisztrációs létszámbiánnyal is küzdünk. Nehezítette helyzetünket, hogy az elmúlt évben igen jelentős személyi változások is történtek. Kilépett *Biró Lászlóné* volt ügyvezető titkár és meghalt *dr. Dejerl Józsefné* nyugdíjas dolgozónk. *Dr. Tibay György* személyében új ügyvezető titkár került az apparátus élére, *Molnár Jánosné* személyében új szervezőtitkár és *Zeke Paula* személyében részfoglalkozású gépirónő. Sajnos *Márton Józsefné*, aki a könyvelés felelősségteljes feladatát végzi, gyakran beteg, ez évben alig dolgozott. Nyugdíjas munkavállalóink, *Fekete Gyula* és *Riedl Gyula*, töretlen lendülettel és nagy szeretettel segíti a titkárságot, esetenként egyes bizottságokat munkájukban.

Központi bizottságok munkája

Az *ifjúsági bizottság* a tavalyi választások előtt szerveződött újjá. Igen részletesen, gondosan állította össze szakmánk adottságaiból adódóan, az általánostól eltérően az OEE ifjúsági politikájának téziseit, irányelveit. Kérem a bizottságot, hogy ugyanilyen lelkesedéssel és gondossággal működjön közre a határozatok végrehajtásában. A bizottság felvette a kapcsolatot és folyamatosan tartani kívánja az Erdészeti és Faipari Egyetem végzés előtt álló hallgatóival.

A *műszaki fejlesztési bizottság* a korábbi évek visszavonultsága után újra hallatta hangját. Részt vett az erdész-gépész szakközépiskola létesítését célzó anyag megvitatásában és támogató javaslatot terjesztett elő. Több dolgot készítésével és vitaülés eredményének összegezésével járult hozzá a „Bővített újratermelés — jövedelmezőség az erdőgazdaságban” rendezvény sikeréhez.

A *szervezési és propagandabizottság* ugyancsak újjászervezte, új vezetéssel kezdte munkáját. A középtávra szóló, eredményes és hatékony propaganda-munka megalapozása érdekében meghatározta azokat a tényezőket, amelyeket a propagandamunka során figyelembe kell venni.

Az *oktatási és közművelődési bizottság* a korábban is megszokott alapos-sággal és lelkiismerettel végezte munkáját. Megvitatta az EFE erdőhasználat-tan című tantárgya oktatásának helyzetét, összefüggésben a különböző iskolák (szakmunkás, szakközép, egyetem) oktatási anyagával. Megvizsgálta az EFE szerepét a szakmai képzés koordinációjában. Előkészítette a MEM részére a közművelődés helyzetét értékelő egyesületi jelentést.

A *szerkesztőbizottság*. A választások után a szerkesztőbizottság elnöke jelentősen megújította a bizottságot, több új tag bevonásával kívánja a bizottság aktivitását növelni. A bizottság tervszerűen dolgozott, rendszeresen ülésezett és állandóan napirenden tartotta a lap színvonalának ügyét. Tovább szélesítette a gyakorlati szakírók körét — felkérésre nem várt mértékben küldtek cikkeket, tanulmányokat. E gyakorlat eredményeként a lap az oly gyakran korábban is és bár ritkábban, de néha még ma is kifogásolt, túlzott elméleti jelleggel szemben az igen nagykorlatias, tudományos jellegű írások mellett a gyakorlati termelési problémák köréből vett, színvonalas cikkeket is közöl. A bizottság igen szoros kapcsolatot tart a helyi csoportokkal, szakosztályokkal, kihelyezett, vagy meghatározott célú bizottságai ülései igen színvonalasak, és ez a jó együttműködés kedvezően hat vissza a lap szerkesztésére, tartalmára.

A *szociálpolitikai bizottság* ugyancsak új vezetéssel, de a régi eredményekre és munkatársakra támaszkodva folytatja munkáját. Feladata között most és a jövőben inkább, a szociológiai felmérések, értékelések szerepelnek, melyek megállapításai, következtetései, azokra épült javaslatai elősegítik ágazatunk műszaki-gazdasági értelmiségének fokozottabb anyagi és erkölcsi megbecsülését.

A *nemzetközi kapcsolatok bizottsága* még a múlt évben alakult újjá, de működését csak ez évben kezdte meg. Kidolgozta ügyrendjét, áttekintette az egyesület nemzetközi tevékenységét és felkészült e tevékenység irányítására — koordinálására. A bizottsági tagok nyelvtudásuk és korábbi kapcsolataik szerint ország, vagy országcsoportok nemzetközi együttműködésének irányítását és koordinálását vállalták. Az együttműködés teljes áttekintésével és annak tartalmas irányításával kívánjuk tervszerűbbé és hatékonyabbá tenni, jobban hasznosítani nemzetközi munkánkat. A bizottság külön foglalkozik a külföldi szakemberek tanulmányútjainak megújításával, keresve a mai magyar erdőgazdálkodás bemutatható eredményeit és nemzeti kultúránk eddig még be nem mutatott emlékeit.

A *díjbizottság*. Sajnos továbbra is egyszemélyes bizottság maradt, a bizottsági munka kiterjesztésére tett próbálkozásaink nem jártak eredménnyel. 1987. év első negyedében át kívánjuk tekinteni az egyesületi díjak, kitüntetések, jutalmak odaitélésének rendjét — nem a díjak, kitüntetések feltételeit —, hanem az előterjesztési, véleményezési, döntési szabályokat és jogköröket. Erre ad hoc bizottságot hozunk létre, mely magja lehet egy állandó díjbizottságnak.

Az *elektronikai koordinációs bizottság* ez év októberében az erdőszet és faipar területén működő, kisszámítógépes rendszerek szoftverbörzójét rendezi meg.

A *szeniorok tanácsa*. Legszívesebben felolvasnám azt a részletes jelentést, melyben a tanács elnöke tájékoztatta a vezetőséget a tanács munkájáról. Idő hiányában csak elsorolni tudom a tanács tevékenységét és eredményeit. A tanács több ízben ülésezett, megvitatta ágazatunk időszerű problémáit, véleményt alkottak, akcióprogramokat alakítottak ki, tájékoztatták egymást a megoldott és folyamatban levő ügyekről. Közreműködtek az MTESZ-szenior-tanács munkájában, ezek között a reálértelmiséget érintő foglalkoztatási, anyagi, gazdaságpolitikai kérdésekről, a volt munkahellyel meglévő kapcsolatról esett szó. Mérhető az eredmény a SZOT—MTESZ együttműködési bizottság munkájában. Jogsegélyt nyújtottak, több nyugdíjasunk vehetett részt kedvezményes üdültetésben és az alacsonynyugdíjasok egy részének fel tudta emeltetni a nyugdíját. Csak egy-két számot: 1060 nyugdíjas jövedelmi és szociális helyzetét mérték fel. Közülük 218 főnek 3500,— Ft-nál kevesebb a nyugdíja. Méltányossági alapon ez ideig 85 fő kapott havi 200—500 Ft nyugdíj-emelést. Itt meg kell jegyezni, hogy az MTESZ 32 tagegyesületéből eddig 125 fő kapott emelést, ezekből 85 fő az erdőszet nyugdíjasa. Az ő nevükben is köszönöm a bizottság eredményes munkáját.

A vezetőség munkája ismertetésekor utaltam, hogy a bizottságok munkájával kapcsolatos megállapításokra és a további munkaszervezésre visszatérek. Bár általában eredményes bizottsági munkáról tudtam beszámolni, mégis úgy gondolom, lehet fokozni a bizottságok munkáját. A vezetőségnek, az elnökségnek sokkal határozottabban kell a bizottságok feladatait meghatározni, a feladatok végrehajtását számon kérni. A feladatmeghatározásban el kell kerülni az ad hoc jellegű témákat. A bizottságok feladataiban tükröződnie kell a cselekvési program feladatainak. Az elnökség konkrétan határozza meg, hogy a cselekvési programból mikor, melyik bizottságnak, mit kell végrehajtania, mire kell tanulmányt, javaslatot készíteni, mit kell véleményezni stb. Már ez év őszén a bizottság vezetőivel közösen készítünk munkatervet.

Szakosztályok munkái

Az egyesületi élet szakmai letéteményesei a szakosztályok. Míg a bizottságokat az elnökség hívja létre és működteti, meghatározott feladatok megoldása céljából — a szakosztályok létrehozását a tagság egy-egy rétege kezdeményezi, valamely szakterület fejlesztésének társadalmi támogatása céljából. Így alakult ez évben, 17. szakosztályunkként az erdőszeti környezetvédelmi szakosztály, célul tűzve az erdőszeti környezetvédelem társadalmi támogatását. A 17. szakosztályban mintegy 700 fő tevékenykedik, közülük mintegy 200-an a mikológiai társaságban. Szakosztályaink többsége rendszeresen

és jól dolgozik, munkájukról AZ ERDŐ „Egyesületi közlemények” rovatában adnak rendszeres tájékoztatást. Nem tartanám célszerűnek valamennyi szakosztály tevékenységének részletes ismertetését, azt a munkaterv „beszámoló” része minden évben részletesen tartalmazza, csak egy-két, jelentősebb rendezvényt emelnék ki.

A gazdaságtani szakosztály megvizsgálta az ágazat statisztikai rendszerét, tanulmányozta a Vértesi EFAG és a veszprémi MN-erdőgazdaság munkáját, megvitatta a „Vagyonérdekeltség és érvényesítési lehetőségek a gazdaságirányításban” című előadást.

A gépesítési szakosztály testületileg vett részt az OMÉK keretében a szentendrei erdészet területén megtartott szakmai bemutatón. Visegrádon tájékozódott a STHL gyár 60 éves múltjáról, jelenéről és jövőjéről. Megvitatta „Az erdőgazdasági munkák VII. ötéves tervi géprendszerére vonatkozó javaslatot”.

Az erdészettörténeti szakosztály soproni ülésén megismerkedett az EFE műemlék könyvtárával, és a „Vivat, Academia” című, OMBKE—OEE közös kiadványával.

Az erdőfeltárási szakosztály kihelyezett ülésén és kétnapos tanulmányúttján a Somogyi EFAG erdőfeltárási úthálózatának fenntartási munkáit tanulmányozta. Megvitatta az erdei feltárási utak műszaki állapotleltár-készítésének tapasztalatait, az aktualizálás problémáit. Értékelte és véleményezte a VII. ötéves terv erdőfeltárási programját, megtekintette és értékelte a Hanság és az Észak-Pannónhát erdőtömbök erdőfeltárást.

Az erdőhasználati szakosztály a kemény lombos állományok gépesítési helyzetét tanulmányozta a Balatonfelvidéki EFAG területén, Szentendrén megvitatta a hazai fahasználati gépgyártás helyzetét, feladatait. Szegeden megismerkedett a síkvidéki fenyő előhasználatok termelési rendszerével és megtekintették a szegedi furnérüzemet.

Az „Erdők a közjóért” szakosztály megrendezte szokásos külföldi tanulmányúttját — múlt év őszén Ausztriában voltak. Kihelyezett szakosztályülést tartottak a Balaton-felvidéken a Balaton-fásítás megkezdésének 30. évfordulója alkalmából. Dombóvár—Gyulaj térségében zöldövezeti fásításokkal, közjóléti tevékenység eredményeivel, tapasztalataival ismerkedtek meg.

Az erdőművelési szakosztály igen aktívan vette ki részét a vadászati törvényerejű rendelet vitájában, a bővített újratermelés országos tanácskozás előkészítésében. Az erdőhasználati szakosztállyal közös rendezvényükön, erdőgazdálkodásunk egyik legsúlyosabb, legellentmondásosabb kérdésével, a hegyvidéki terméshozású erdőkkel szemben támasztott igényekkel, a jelenlegi gazdálkodásnak a tartamosságot veszélyeztető következményeivel és azok elhárításának módjával és feltételeivel foglalkoztak. Határozati javaslatban foglalták össze megállapításaikat és — ami nagyon lényeges — a gondok fokozatos feloldására reális javaslatokat ajánlanak az illetékesek szíves figyelmébe.

Az erdőrendezési szakosztály továbbképző előadásai mellett a korábbi készletfelvételi versenyeket kibővítve, igen sikeres versenyt rendezett az erdő-

tervezés **terepi munkáiból**. Az erdészettörténeti szakosztály közreműködésével kialakította az erdőtervi (üzemtervi) archívum nyilvántartási rendszerének tartalmát és formáját.

Az **erdővédelmi szakosztály** a Budavidéki ÁEVAG területén a feketefenyőpusztulást, majd a különböző vadriasztó berendezéseket tanulmányozta. Az erdőrendezési szakosztállyal közösen vitatták meg az erdők egészségi állapotának felmérésére, folyamatos megfigyelésére és nyilvántartására készített tanulmányt.

A **rendszer szervezési szakosztály** megvitatta a VII. ötéves tervidőszakra megvalósított fakitermelési és erdőművelési tervezési rendszer számítógépes gyakorlatát.

A **termelőszövetkezeti szakosztály** Nagyatádon közreműködött a VII. országos termelőszövetkezeti erdőgazdasági napok rendezésében.

A **vadgazdálkodási szakosztály** megismerkedett a vadgazdálkodási üzemtervek tapasztalataival és megvitatta a vadföldgazdálkodás és vadtakarmányozás tervezését és gyakorlatát. Kihelyezett szakosztályülésen megismerkedett a szatmár-beregi táj vadgazdálkodásával. Tevékenyen részt vett a vadászati törvényerejű rendelet egyesületi véleményezésének kialakításában.

A **Mikológiai Társaság** egyesületünk keretében szorgalommal és nagy szakmai szeretettel végzi munkáját. Gombaismertető tanfolyamokat, kiállításokat, szakmai előadásokat szervez.

Bár e felsorolás nem teljes, látjuk, hogy szakosztályaink igen széles körű, tartalmas, az ágazat szinte minden problémáját felölelő munkát végeztek. Az elnökség is megfelelőnek értékelte a szakosztályok munkáját azzal az észrevétellel, hogy munkatervükben, munkájukban jobban érvényesítsék a cselekvési programban meghatározott feladatokat. Munkájuk legyen nyíltabb, helyi csoportokkal, társszakosztályokkal, bizottságokkal együttműködőbb.

Helyi csoportok munkája

A közgyűlés keretében nincs lehetőség arra, hogy a 37 helyi csoport rendkívül szerteágazó, sokoldalú életét, tevékenységét még csak vázlatokban is bemutassam. Az év végén statisztikai értékelést végzünk, és azt a korábbi évekhez hasonlóan közzétesszük AZ ERDŐ „Egyesületi közlemények” rovatában. Amit mégis ki kell **emelnem, az az, hogy az újonnan választott titkárok**, általában a korábbi titkárok lelkes munkáját örökölve, esetenként azt felülmutatva szervezték a helyi csoportok munkáját. Olvasgatva a beérkezett jelentéseket — bár a ténylegesen megtartott rendezvényeknek csak egy részéről kaptunk jelentést — **örömmel láttam, hogy színesedik a helyi csoportok munkája, nem csak előadás hallgatásáról, szabvány tanulmányút szervezéséről kaptunk jelentést, hanem az egyesületi élet más megjelenési formáiról.** Ilyenek: Baján a csoport megalakulásának 30. évfordulója (visszatekintés, értékelés); Debrecen, környezetvédelmi napok; Gyulán erdészbál; Szegeden és Visegrádon erdész—bányász találkozó; Miskolcon „Gomba a népelelmezésben” kiállítás. És még sorolhatnám a fásítási napokat, erdők napját, madarak és fák napját, mindazokat, amelyekkel nyitunk a nagyközönség felé.

A szervezési kérdéseknél utaltam a területi intézőbizottságokra. Példaképpen, kommentár nélkül, hadd ismertessem a budapesti bizottság jelentését múlt évi munkájáról. Az OEE budapesti intézőbizottsága 1984-ben alakult, a budapesti helyi csoportok titkáraiból. Tevékenységének alapvető rendezőelvé a Budapesten működő helyi csoportok munkájának koordinálása. Ezen túlmenően feladatának tekinti — az OEE középtávú cselekvési programjában foglaltakon túlmenően — az MTESZ Budapesti Szervezetének munkatervéből, illetve a fővárosi gazdasági-társadalmi tennivalókból adódó feladatok végrehajtásában való közreműködést. Az intézőbizottság munkájában — 1985-ben — kiemelt figyelmet fordított az erdők évére:

- Előkészítette és közreműködött abban, hogy az MTESZ Budapesti Szervezete elnökségi ülésén méltó megemlékezés történjék az erdők évéről. Itt fogalmazódott meg az az óhaj, hogy az erdők évét az erdők évei kövessék, és a program fővárosi szintű kidolgozására az OEE budapesti intézőbizottsága kapott megbízást. Azóta e témakörben több lépés történt.
- Az erdőművelés témakörében vitadélután szervezett.
- Az OEE középtávú cselekvési programjához ajánlásként javaslatot tett.
- Lépéseket kezdeményezett a Budapest (XII. ker.) Csillagvölgyi út védett épületeinek egyesületi hasznosítására.
- Az SZVT Kreativitás Szakosztályával és az MTESZ innovációs körrel együtt „környezetvédelmi délutánt” szervezett.
- Közreműködött abban, hogy az OEE volt székházán emléktábla nyerjen elhelyezést.
- Megalakította Az Erdő olvasókört.
- Szoros együttműködést alakított ki az MTESZ Budapesti Szervezetével.

Az intézőbizottságon belül az egyes helyi csoportok saját munkaterv alapján tevékenykednek. A saját rendezvényeikről egymást tájékoztatják. Munkája ma még eléggé „rendezvénycentrikus” és a sok irányú lehetőségeit kevésbé használja ki. A jövőben a koordinálási feladatokon túlmenően, munkájának meghatározónak kell lennie a budapesti egyesületi munkában és ez óhatatlanul szorosabb együttműködést, sokirányú kapcsolatfelvételt, kezdeményezést és még odaadóbb, elkötelezett munkát és más munkastilust kíván.

Az intézőbizottság hatékony munkáját és jó kapcsolatait jellemzi, hogy a Fő utcában kapott szobát a Budapesten működő erdészeti vállalatok anyagi támogatásával hozatta rendbe és bútoroztatta be. A támogatásért köszönet és elismerés illeti különösen a MÉM-et, az Erdőgazdasági Fűz- és Kosáripári Vállalatot, az ERDŐKÉMIA Vállalatot, az ERDÉRT-et, valamint több budapesti erdészeti vállalatot. Ez a maga nemében kis horderejű, szinte jelentéktelennek tűnő segítségnyújtás mégis nyilvánosságot érdemel, mert — példázza azt, hogy vállalatinkban él a segítőkészség — a szűkös vállalati anyagi források ellenére — hajlandók az OEE-t támogatni.

Az egyesület kapcsolatai

A szakmánk szempontjából jelentősek az állami és társadalmi szervekkel fennálló kapcsolataink. A MÉM-mel, az Erdészeti és Faipari Hivatallal kedvezően alakultak kapcsolataink. Az év folyamán *dr. Királyi Ernő* hivatalt vezető elvtárs több ízben is fogadta egyesületünk vezetőit és e megbeszélések során áttekintettük e két szerv kapcsolatát érintő, időszerű kérdéseket. A miniszté-

rium, az Erdészeti és Faipari Hivatal segítőkész érdeklődésének megnyilvánulásai azok a miniszteri kitüntetések is, amelyeket a közgyűlés alkalmából, kifejezetten a kiemelkedően magas társadalmi, egyesületi munkáért adományozott. Egyesületünk a társadalmi munka lehetőségeivel és eszközeivel igyekezett viszonzni a minisztérium támogatását. Ilyen volt a májusi ankétunk is, melynek észrevételeit a minisztérium (a lehetőségek határain belül) érvényesíti is.

Az ágazaton belüli állami kapcsolatok köréből az Erdészeti Tudományos Intézetet, az Erdészeti és Faipari Egyetemet, az MN Területgazdálkodási Főosztályt, ágazaton kívüli állami kapcsolatok köréből pedig az Ipari és a Közoktatási Minisztériumot, az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatalt, a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsát emelem ki, mint legjelentősebb partnereinket.

A társadalmi szervezetek közül természetesen a legszorosabb kapcsolat szövetségünkhöz, az MTESZ-hez fűz bennünket. Igen nagy érdeklődéssel várjuk az őszi közgyűlést. Ezen egyesületünk képviselteti magát. A közgyűlésről AZ ERDŐ-ben fogunk beszámolni.

Az MTESZ tagegyesületei közül változatlanul a Faipari Tudományos Egyesülettel, a Papír- és Nyomdaipari Műszaki Tudományos Egyesülettel, a Geodéziai és Kartográfiai Egyesülettel tartunk fenn intenzív munkakapcsolatot. Változatlanul jó baráti és munkakapcsolatot tartunk fenn a testvéri Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesülettel és a Magyar Agrártudományi Egyesülettel. E két egyesülettel kívánunk a közeljövőben egy nemzetközi ankétot szervezni, a „Bányahányók újrahasznosítása” témájában. Ugyancsak jók a kapcsolataink a Magyar Hidrológiai Társasággal és legújabban a Szervezési és Vezetéstudományi Társasággal.

A jó kapcsolatok nem csak a vezetőségek között állnak fenn, de bizottságaink, szakosztályaink, helyi csoportjaink is szoros kapcsolatot tartanak fenn területükön működő vagy témájukhoz kapcsolódó társegyesületek területi szerveivel.

Egyesületünk vezetősége — ismerve a *külföldi kapcsolatok* szükségességét — igen nagy gondot fordít e kapcsolatok fenntartására és erősítésére. Szüksége van a nemzetközi kapcsolatok eredményeire népgazdaságunk egészének, azon belül szakágazatunknak és elengedhetetlen a kapcsolat egyesületünk szakmai tevékenységében és anyagi bázisának biztosításában. E kapcsolatok közül először a szocialista országok baráti egyesületeivel fennálló viszonyunkat emelem ki. Ez az 1972-ben, Varsóban megkötött megállapodás alapján vált rendszeressé és szervezetté. Küldötteink részt vettek a csehszlovák, bolgár, lengyel és szovjet társegyesületek rendezvényein, mi egyes hazai rendezvényünkre és közgyűlésünkre hívtuk meg ugyancsak képviselőiket.

Jugoszláviával a Szlovén Erdészeti Egyesület útján tartunk fenn hagyományos és rendszeres kapcsolatot. Mivel a szlovén kollégák, személy szerint *Nemeszeghy Ladislav* — kezdeményezésére indult meg, itt említem meg a „Pannónia” jellegével, évente megrendezésre kerülő jugoszláv—magyar határmenti három találkozózt. Az idén mi voltunk a sorosak és az NYFK, valamint a szombathelyi erdőfelügyelőség közreműködésével, szombathelyi csoportunk igen tartalmas, kellemes légkörű találkozót szervezett, mely minden tekintetben kielégítette a „Pannónia”-találkozók célját, az erdészbarátság országhatárokat áthidaló erejét.

A nem szocialista országok közül a szomszédos Ausztria burgenlandi és steiermarki egyesületeivel, valamint az NSZK szövetségi és az északnémet tar-

tományi egyesületekkel változatlanul szívélyes és eredményes a kapcsolatunk és kölcsönösen eleget teszünk a közgyűlésekre szóló meghívásoknak. Nemzetközi tevékenységünkben igen jelentősek a külföldi erdészeti egyesületek felkérésére szervezett szakmai tanulmányutak. Ez évben eddig Ausztriából, az NSZK-ból és Norvégiából érkezett csoportok 1247 vendégnapot töltöttek nálunk, és még két csoportot várunk 670 vendégnapal. Ez mintegy 25%-kal több mint a tavalyi forgalom. Ezenkívül svájci és finn csoportokat is fogadtunk, illetve fogadunk, de részükre csak szakmai programot szervezünk, mely bár kevesebb haszonnal jár, de jelentős erkölcsi elismerést hoz egyesületünknek.

Már kezdenek kialakulni a jövő évi tanulmányutak körvonalai. Az Észak-német Erdészeti Egyesület Buff úr vezetésével, az Alsó-szász Erdészeti Egyesület és egy osztrák csoport jelezte eddig utazási szándékát, mintegy 1150 vendégnapal. Reméljük, ez még növekedni fog. Köszönjük azok segítségét, akik ez évi csoportjainkat fogadták, kísérték és kérjük további segítségüket, közreműködésüket.

Bár nem szorosán a közgyűlés kérdése, de kikíváncozik belőlem. 50 éve az IUFRO-ülésem — mely, mint említettem, Budapesten volt — a nem túl sok előadó között sok volt a magyar előadó. Ez évben a szomszédos Jugoszláviában, Ljubljánában lesz a kongresszus, és az igen sok előadó között csak kettő a magyar. Gondolom, e két előadás — nem tartalmában, de mennyiségében — nem reprezentálja a magyar erdészet tudományos eredményeit. Tudom, a devizális gondok, a nyelvi nehézségek fennállnak, de, mert gondok vannak és az egyesületnek van lehetősége nemzetközi kapcsolatainak bővítésére, hazai eredményeink külföldi ismertetésére, élni kell vele és élni fogunk a lehetőségeinkkel.

Végül igen röviden a tagnyilvántartás számítógépre viteléről. Nehezen ment. Sajnos néhány helyi csoport igen megkésve (egyesek egyáltalán nem) küldte az alapbizonylatot, javítóbizonylatot. De most már késznek és elfogadható pontosságúnak tekinthetjük. Folyamatos kezelése már egyszerű. Az ősz folyamán — a költségvetések előkészítésével egybekötve — a gazdasági felelősökkel tartandó értekezleten értékeljük és ismertetjük a tagnyilvántartás folyamatos kezelését.

Beszámolóm utolsó szava a köszönet szava. Köszönetet mondok mindazon szerveknek, vállalatoknak, intézményeknek és személyeknek, amelyek és akik az elmúlt év során is támogatták egyesületünket és személyemet munkánkban. Köszönetet mondok egyesületünk tisztségviselőinek is, a tagságnak is a különböző formákban végzett, önzetlen társadalmi munkáért, melynek eredményeként elmondhatjuk: a vezetés új felállása, a nehézségek, hibák ellenére is, eredményes munkát végeztünk az elmúlt esztendőben.

DR. ÉBLI GYÖRGY

ELLENŐRZŐBIZOTTSÁGI JELENTÉS

Az egyesület munkáját a középtávú cselekvési program alapján összeállított éves munkaterv jól koordinálta. Az ide feivett feladatokat szinte maradéktalanul teljesítettük. A helyi csoportok, a központi szakosztályok, szakbizottságok munkája jól egymásra épült.

Az egyesületi elnökség és választmány az egész egyesület életére kiható napirendeket tárgyalt. Az újraválasztott elnökségi, választmányi tagok sajnos csak mintegy 65—70%-ban vettek részt a munkában. A távolmaradásoknak

különböző okai lehettek, összefügghettek az életkorral, a más irányú hivatali túlterheléssel is. Az utóbbi időben áttekintettük az egyesületi rendezvények látogatottságát is. A nagy helyi távolságok nehezítették a rendezvények sikerét, bár a gazdálkodó szervek vezetői anyagilag, technikailag minden esetben segítettek a helyi rendezvények sikerét. Elég sok a meg nem felelő előadóválasztás. Az érdeklődés így hullámzó.

A helyi csoportokban, azok munkájában is jelentkezik néhány általánosítható gond: az emberek megváltozott életritmusa, a területi széttagozottság, a második-harmadik gazdaság, párhuzamosság az egyesületi és vállalati munkában stb. A helyi csoportok kapcsolata az MTESZ más területi szerveivel jó, eredményes. A területi szervezetben az érdekképviselőt biztosított. A helyi csoportok takarékos pénzgazdálkodása érvényre jut, közvetlen nemzetközi kapcsolataik a szövetség előírásainak megfelelő. Szabálytalanságot sem az ellenőrzőbizottság, sem a szövetség területi ellenőrzései nem állapítottak meg.

A választmány által jóváhagyott, az 1985—1990. évekre vonatkozó irányelvek alapján kidolgoztuk az ellenőrzőbizottság középtávú feladattervét. Ennek alapján fokozottan figyelemmel kísérjük az egyesület működésének szabályszerűségét, jogszerűségét, az anyagi biztonságot, a vállalkozások indításának tapasztalatait, szabályszerűségét, a tagság érdekképviselőténak érvényre juttatását. Célszerűnek tartaná a bizottság, ha a középtávú cselekvési programban foglaltak félidős értékelését a vezetés, a közgyűlés elvégezné.

Bizottságunk rendszeresen részt vesz az egyesületi éves költségvetés összeállításában. Érvényre kellett és kell juttatnunk az eredményszemléletű gazdálkodást, a költségek megfelelő elkülönítését, érdekeltté kellett tenni az egész egyesületet a pénzdíjas rendezvények szervezésében, a külföldieknek devizáért szervezett tanulmányutak lebonyolításában.

Az elmúlt évi vezetőségválasztó közgyűlésen felleptünk a tagdíjfizetési morál romlása ellen, szót tettük és változtatást, tagdíjemelést sürgettünk azért, mert az egyéni tagdíjak nem fedezték az ennek ellenértéként adott, AZ ERDŐ c. lap előállítási költségeit. Az egyesület új vezetése magáévá tette ezeket az egyébként nem hálás feladatokat, és sokat tett a változtatás érdekében. Már 1985 IV. negyedében határozottan lépett fel a helyi csoportok titkárain keresztül az elmaradt tagdíjak beszédése érdekében. Így 1985-ben már ismét emelkedtek az egyéni tagdíjbefizetések — az 1984. évi 744 ezer Ft-os, ilyen jellegű bevétel 1985-ben már 980 ezer Ft-ra emelkedett.

A választmány több menetben foglalkozott az egyéni tagdíjak emelésének szükségességével, annak mértékével és a végrehajtás megvalósításával. A közgyűléstől kapott felhatalmazás alapján született elhatározás folytán ma 6000 Ft/hó egyéni jövedelem felett 360 Ft, az alatt 240 Ft az éves tagdíj. A nyugdíjasok és diákok által fizetendő összeg 72 Ft. A többség fegyelmezetten tudomásul vette az emelést és korrektül fizet. A tagság összetételét figyelembe véve így az elvárható éves egyéni tagdíj 1350 ezer Ft. Ha figyelembe vesszük, hogy a lap éves kiadási költsége több év átlagában már 1560 ezer Ft, könnyen belátható, hogy a tagdíjemelést indokolt volt, illetve látható, hogy még most sem fedezi az előállítási költséget. Két fontos kérdésünk van ezen a területen: a helyi csoportok titkárai tekintsék továbbra is szívügyüknek a tagdíjak beszédését, továbbá pontosan, határidőre jelentsék a taglétszámváltozást, hogy a példányszámot változtatni lehessen. Jelenleg 5641 tagot tartunk nyilván, a tagdíjváltozás után érdemi létszámváltozás nem történt.

Az 1985. évi egyesületi pénzgazdálkodás: bevételként elszámoltunk 5260 ezer Ft-ot (a tervezett összeg 84%-a), kiadásként 5081 ezer Ft-ot (a tervezett

összeg 73%-a). Az MTESZ, illetve annak országos elnöksége, az 1985. évi költségvetés teljesítését 1986. május 6-án elfogadta és a 179 ezer Ft eredményt jóváhagyta.

Igy egyesületünk a szövetség 34 tagegyesülete között továbbra is azon 13 egyesület közé tartozik, amely támogatás nélkül is eredményesen gazdálkodott. Az eredmény után egyesületünk 72,5 ezer Ft fejlesztési alap és 3,4 ezer Ft részesedési alap felhasználási lehetőséghez jutott.

Az előadott részletek alapján végül is megállapítható, hogy:

- az egyesület működése az alapszabályokban foglalt előírásoknak megfelelő,
- a pénz- és vagyongazdálkodása az előírtaknak megfelelő.
- az egyesületi fegyelem jó volt,
- az ellenőrzés munkájának végzését tagtársaink mindenütt és mindenkor segítették.

TÖRÖK LÁSZLÓ

ERDŐGAZDÁLKODÁS A NAGYKUNSÁGON

Soó Rezső akadémikus szerint az egész Alföld a tölgyesek öve, pusztai tölgyesek klímaterületébe tartozik, természetes képe az erdős sztyepp volt. A pusztai környezet termőhelyeit történelmi-kulturális tényezők: erdőirtások, lecsapolások teremtették meg. A mai puszta helyén egykor erdők, lápok, mocsarak terültek el.

A különböző oklevelek tanúsága szerint a középkorban az Alföld számos helyén erdők álltak. Egy 1368-as oklevélből kiténik, hogy egy *Töll* nevű erdőt — minden bizonnyal tölgy — Cegléd, Nagykőrös és Kecskemét helységek használták közösen. Vagy például a Hortobágy folyó mentén álló erdőket *Szilágyi Erzsébet* 1461-ben Debrecen városnak adományozta. *Dr. Csöre Pál* erdészettörténész véleménye szerint Szolnok megye területéről ugyan igen kevés adat áll rendelkezésre, mégis azt a következtetést kell megerősítve látnunk, hogy ez a terület volt a legfátlanabb vidéke az országnak. Ezt a megállapítást bizonyítja *Mahmud* török bég 1558. szeptember 15-én kiadott menlevele, amely szerint parancsára a debreceniek szabadon vágthatják a szolnoki vár építéséhez szükséges fát bárki erdejében. Feltehetően távolabbról kellett a faanyagot Szolnok részére leszállítaniuk.

A másfél évszázados török iga, az azt követő háborúk az alföldi erdők végleges pusztulásához vezettek. A XVII. századra az Alföld gyakorlatilag erdőtlenné, pusztasággá vált, noha a középkorban itt még virágzó erdőségekkel találkozhattunk. A leromlás és pusztasággá válás következményei mélyre hatóak és tartósak. Helyrehozásuk egészen napjainkig terjedő súlyos feladata nemcsak az alföldi erdőgazdaságok dolgozóinak, hanem — hittel hiszem — az egész magyar erdészársadalomnak is.

A tatárjárás után a kunok betelepítésével új társadalmi viszonyok jelentkeztek a Nagykunságban. Egy 1279-ben kiadott oklevél az adományozott birtokok között az erdőket is megemlíti. A XVII. században a török és krími tatár csapatok többször végigdúlták a Nagykunság falvait, úgyhogy azok tel-

jesen megsemmisültek. Az 1699. évi összeírás csak 197 családot talált az egész Nagy-kunságban. *Mária Terézia* 1769-ben kiadott erdőrendtartása előtt, már 1762-ben megjelent a jász-kun erdőrendtartás. *Oroszi Sándor* adatai szerint a következő év tavaszán, Karcagon, elkezdték az erdő ültetését. Kisújszálláson az „Öregerdő”, mint a város erdeje, a várostól északra pedig a „Lakosok erdeje” szerepelt.

Túrkevéen, a Berettyó-parton volt egy ún. Kiserdő. Már ekkor voltak erdők Kunhegyesen és Kunmadarason is. A Nagy-kunságban a XVIII—XIX. század fordulóján összesen mintegy 500 kh mesterségesen telepített erdő volt található. Ez kb. 0,25%-os erdősültségnek felelt meg. Egy 1884-ben készült kimutatás már csak 297,6 kh erdőt talált. A nyilvántartásokban nem szereplő árteri fás vegetáció szinte teljesen eltűnt a lecsapolások következtében.

Az alföldi erdők telepítéséről és a fásításokról szóló 1923-as törvény jelentős változást ígért, azonban a két világháború között csak mintegy 700—750 kh területen végeztek fásítást és erdősítést ezen a területen. Ezért a Nagy-kunság erdősültsége továbbra is minimális, csak 0,22-⁰/₁₀₀os, a megyei 0,6⁰/₁₀₀-kal szemben (1935. évi adat); 1945-ben az egész Alföld erdősültsége 4,4⁰/₁₀₀-os volt.

A felszabadulást követő időszakban a magyar erdész-társadalom az országfásítás beindítása érdekében jelentős mozgósító-, szervezőtevékenységet fejtett ki.

A *Barlai Ervin* által kiadott „Erdőgazdaság-politikai irányelvek” kérelemmel fordult az ország vezetőihez és minden dolgozójához hazánk erdősültségének gyors ütemű és jelentős mértékű növelése érdekében. Hazánk erdősültsége 1945-ben 12,6⁰/₁₀₀ volt. 1950-ben alakult meg a szolnoki, majd a Szolnok megyei Állami Erdőgazdaság. Ennek közreműködésével indult be az a hatalmas munka, amely az ország akkor legfátlanabb megyéjének erdősültségét kívánta jelentős mértékben fokozni.

Az 1949. évi tagosítások során nagy területek kerültek az erdőgazdaság kezelésébe: így például a Hortobágy—Berettyó-főcsatorna mellett, Karcag—Apá-váran több mint 1000 kh területen az 50-es évek elején mintegy 900 kh terület erdősítése történt meg. A terület $\frac{2}{3}$ részén a szántást lófogattal és ökörrrel végezték, a makkot barázdába szórták, $\frac{1}{3}$ -át csemetével ültették be. 1950 és 1960 között Szolnok megyében összesen több mint 6700 ha erdőtelepítés és 9700 ha fásítás történt meg. Ez időszakban megötszöröződött az erdősült területek nagysága megyénkben, s így ekkor már nem tartoztunk az ország legfátlanabb területei közé.

A 18 év alatt fásított 30 000 kh-ból 17 000-et foglaltak el a gyorsan növekvő nyárfával telepített területek. A vertikális integráció jegyében, 1970-ben, a Szolnok Megyei Állami Erdőgazdaságból, a Gödöllői Állami Erdőgazdaság síkvidéki erdészeteiből és a Ládaiipari Vállalat nagykorúsi üzeméből létrehozott Nagy-kunsági Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság erdős területe mintegy 35 000 ha, mely három megyében (Pest, Szolnok és csekély mértékben Heves) fekszik. A 15 000 km² működési körzetünkben 99 közigazgatási egység helyezkedik el, gazdaságunk észak—déli irányú kiterjedése 106 km, a kelet—nyugati irányú pedig 141 km. Az erdőgazdaság élőfakészlete mintegy 3,7 millió bruttó m³, melyből az akác 38⁰/₁₀₀, a nyár 21⁰/₁₀₀, a tölgy 24⁰/₁₀₀, a fenyő 14⁰/₁₀₀, egyéb fafaj 3⁰/₁₀₀ arányban fordul elő. Folyónövedék 244 000 m³/év. A Tisza II. vízlepcső területén fekvő, mintegy 2400 ha árteri erdő kitermelése után az országban legalacsonyabb lett az egy hektarra eső fatömeg értéke erdőgazdaságunknál. Ilyen faállományviszonyok mellett különösen nehéz rentábilis erdőgazdálkodást folytatnunk. Ezt a hátrányt csak intenzív fafeldolgozással és a műszaki

gyártás, a javító-szervizelőszolgáltatás kialakításával, jelentős fokozásával lehetett kiegyenlítőnk.

Az 1970-es évek elején az alacsony értékű faállománnyal és elmaradott faparral rendelkező, újonnan létrejött gazdaság erősen megsínylette az átszervezést. Az ekkor készült hosszú távú fejlesztési tervek a gazdaság gyors ütemű stabilizálását, majd intenzív fejlődését tűzte ki célul. A szervezeti forma és az irányítási rendszer korszerűsítése is napirendre került. Meghatározott ütemben több, kisebb erdészet összevonásával, pár év alatt 15 egységből hetet, illetve nyolcat hoztunk létre. Termelési feladatainkat öt erdészeti üzem (Cegléd, Monor, Pusztavacs, Szolnok, Tiszafüred), egy fafeldolgozó üzem (Nagykőrös) és két műszaki üzem (Szolnok, Budapest) közreműködésével látjuk el. Korszerűsítettük az üzemek szervezeti, irányítási rendszerét, növeltük önállóságukat, hatáskörüket, élükön üzemigazgatók állnak.

A kerületi irányítórendszer helyett ágazati irányítást alakítottunk ki. Ennek megfelelően a munkák nagyobb részét koncentráltan, szakosított formában végezzük. Nőtt a munka szervezettsége és emelkedett hatékonysága. Mindezek eredményeként, 1970 és 1986 között az erdőgazdaság termelési értéke közel háromszorosára, bérszínvonala 2,6-szeresére emelkedett. A vállalat eredménye megkétszereződött, míg létszáma az idők során 10%-kal csökkent. A munka termelékenysége 3,5-szeresére növekedett. Ezek az adatok gazdaságunk dinamikus fejlődését tanúsítják akkor is, ha olykor-olykor életünkben előfordultak megtorpanások, gondok, zökkenők is.

Az Alföldön, illetve Szolnok megyében dolgozó erdőgazdasági szakemberek életében az erdőművelés mindig alapvető jelentőségű tevékenység volt. Az alföldfásítás, ezen belül a szikfásítás erdészt próbára tevő, komoly feladat volt a múltban és az maradt napjainkban is. A feladatok nagysága már a felszabadulást követő években is rákényszerítette az itt dolgozó erdészszakembereket az újítások bevezetésére, a gépesítés alkalmazására. Napjainkban — az évente képződő — mintegy 600 - 700 ha véghasználati vágásterület felújítása továbbra is komoly feladatot jelent számunkra.

Gazdaságunk kialakította és továbbfejlesztette az állomány alatti alomból történő akácmaggyűjtés technológiáját, ezzel a módszerrel évente 3—4 ezer kg akácmagot gyűjtünk be. Az albertirsai 67 ha-nyi magtermő plantázsunk erdeifenyő-területe és a fehéryár jelentős része termőre fordult, így 1984 óta már csak plantázsból származó erdeifenyő magot vetettünk. Az országos minősítőbizottság 1983-ban erdőgazdaságunknál több mint 220 ha tölgy és akác magtermelő állományt jelölt ki és végezte el minősítését. Az ezekből származó tölgymakkot vetettük el csemetekertjeinkben. A pusztavacsi, kiválasztott kategóriájú akác magtermelő állományból származó maggal látjuk el az ország termelőinek 40%-át. 1984-ben beüzemeltük a mikebudai, nagy teljesítményű fenyőmagpergetőt. Az utóbbi esztendőkből mind nagyobb mennyiségben elegy fafajokból is gyűjtünk magot, illetve nevelünk csemetét a következő években létesítendő elegy állományok érdekében. Ez a tevékenység a vadgazdálkodási célokat, elképzeléseket is jól szolgálja. A jövőben 10,5 ha-ral tervezzük bővíteni az alföldi erdeifenyő-plantázs területét. Pótoljuk a szürkenyár- és feketefenyő-plantázs telepítést. Fokozni kívánjuk a gyűjtést a szürkenyár magtermelő ültetvényünkön. Célkitűzésünk az ismert származású, genetikailag magasabb értékű alap-szaporítóanyag növekvő mértékű előállítására.

1983-ban új mag- és csemetetermelési technológiát dolgoztunk ki. Korábbi anyatelepeinket megújítva és bővítvén, három új nemesnyárfajta, egy fehérfűz és egy nemesített fehéryárfajta termesztését kezdtük meg. Beindítottuk a

vegetatív úton előállított árboacakác fajták termesztését, e téren évente fél-milliós nagyságrendig jutottunk el. Kísérletező és kezdeményező munkával igyekszünk elősegíteni az új, intenzív nemesnyárlónok elterjesztését.

A szabadföldi csemetetermelési technológiák gépesítése vonalán jelentős előrelépést tettünk. Az *ERTI* dugványozógép, a sorközápoló kultivátor, az aprómagvető gép és a *Rába* kistraktor egy-egy munkaművelet gépesítésének teljes megoldását adják. A VII. ötéves terv során évente átlagosan 8,5 millió db kiültethető csemetét kívánunk megnevelni, saját céljainkra és egyéb, erdősítőüzemek részére, a mintegy 200 ha területű, hat állandó csemetekertünkben.

Megítélésünk szerint csemetekertjeink területe elegendő a szükséges mennyiségű csemete megtermeléséhez, a körzet ellátásához. Az utóbbi évek eredményeként a mikebudai csemetekertünkben többé-kevésbé befejeztük a talajmeliorációt, a szervesanyag-utánpótlást és hisszük, hogy jó minőségű fejlesztési munka eredményeként, itt egy korszerű, nagyüzemi akác, nyár, fenyő csemetekertet hoztunk létre. Csemetetermelésünk színvonala kielégítő, gépesítettségben, technológiában korszerűnek ítélnélhető.

Gazdaságunk kiegyensúlyozott, összességében eredményes erdőfelújítási munkát végez évek óta. Ennek eredményeként örömmel állapíthatjuk meg felújítási munkáinknál, hogy az 1 ha befejezett erdősítésre fordított munka lényegesen csökkenő tendenciát mutat, az átfutási idő pedig 4,5 évre esett vissza. A javuló eredményeket annak ellenére értük el, hogy a vadkárosítás mértéke növekszik. A vágásterületek koncentrációja és a szakosított szervezeti tevékenység a felújítási munkák jövedelmezőségének növelése irányába hatott.

Legnagyobb megoldatlan gondunkat a talajelőkészítésnek időben, jó minőségben és megfelelő mennyiségben történő elvégzése okozza. Bár a korábbi években beszerzett *Fiat Allis* tuskókiemelő gép bevált és a *Volvo* traktorokkal végzett üzemi tuskózási kísérletek is biztatóak voltak, a jövőben mégis olcsóbb hazai megoldást kell találnunk. Erdőfelújító és erdőtelepítő munkáinkat a termőhelyfeltáráson alapuló, átgondolt fajajmegválasztással, jó minőségben végzett falajelőkészítéssel és csemeteültetéssel kívánjuk eredményesebbé tenni.

Ártéri területeinken a nemesnyárat, jobb homoki termőhelyeken az akácot és fehérsnyárat, míg kötöttebb szikes talajokon továbbra is a kocsányos tölgyet részesítjük előnyben, az erdei- és feketefenyő területét — az adott lehetőségeken belül — igyekszünk csökkenteni.

Nagy figyelmet fordítunk az eddig létrehozott műszaki létesítményeink, parkerdeink, autósziphenőink állagának megóvására. Az évente többször is előforduló árvíz miatt a 41 ha területű, erdei tornapályával is ellátott újszászi parkerdő fenntartása fokozott karbantartást igényel. A megye egyéb területein is alakítottunk ki autósziphenőket, parkerdőket. A természetkedvelők a mintegy 20 ha-os tiszai arborétumban gyönyörködhetnek, amely egyúttal természetvédelmi terület is. Gazdaságunk feladatul vállalta Szolnok város zöldövezeti erdeinek létesítését és 1985-től a meglévő erdők kezelését is. Eddig több mint 300 ha erdőtelepítést hajtottunk végre a város külső peremkerületei mentén.

Tudatában vagyunk annak, hogy az ország második legfátlanabb megyéjében különös jelentősége van az erdők környezetvédelmi, szociális-kulturális funkciójának. Gazdaságunk Pusztavacs és Karcag térségében két vadászterülettel rendelkezik, 22 000 ha-nyi területen, amelyen dámszarvas, őz, fácán, vadkacsa és nyúl található.

Összességében örömmel állapíthatjuk meg, hogy a több évtizedes erdősítési, fásítási munka eredményeként, Szolnok megye erdősültsége 5,2%-ra emelkedett.

Életünkben a fahasználati munkák jelentősége a Tisza II. víztározó területén fekvő erdők kitermelésével 1967—68 óta kezdett nőni. Újabb, ugásszerű fejlődést jelentett e téren a Nagykunsági Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság megalkakulása, ekkor már a kitermelendő fatömeg mintegy 150 ezer bruttó m³ volt. A megnövekedett fakitermelési feladatok időben történő végrehajtása érdekében több munkamódszert alkalmaztunk, melyeknél a meghatározó a faanyag közelítése volt.

A jelenleg is alkalmazott MTZ és RV—700 markolás közelítőtraktor vezérgépü, hosszúfás technológiát — amelynél a faanyag darabolása erdei felkészítőhelyen történik — 1979-ben vezettük be a püsztavacsi erdészetrél. A kedvező gyakorlati tapasztalatok alapján ez a technológia előnyeit rövid időn belül megmutatta, ezért gazdaságunk területén bevezetésre került, mind jobban elterjedt.

Ezzel a módszerrel lehetővé vált az egyszemélyes munka a gépi közelítésben, valamint az optimális létszámú munkaszervezet kialakítása és az egy főre eső munkateljesítmény jelentős növelese. Az egy m³-re eső élőmunkaráfordítást így sikerült 2 óra alá csökkentenünk. A munkacsapat három motorfűrész-kezelőből és egy traktorvezetőből tevődik össze; egy munkacsapat, 8 órás műszakban, 25—30 m³-t termel. A termelési költség ágazati általános költségek nélkül 204 Ft/m³. Az élőmunkaerő megtakarítása mellett a fakitermelés költségei döntően az alkalmazott traktor alacsony üzemköltsége miatt csökkentek.

Az ártéri nemesnyárasok kitermeléséhez és bérfakitermeléshez 1978—1982 közötti időszakban az ŐSA fakitermelő gépsort alkalmaztuk. Ezt a technológiai sort, bármennyire is könnyítette a fakitermelést, a jelentkező magas üzemeltetési költségek nem teheték gazdaságossá a korábban alkalmazott technológiákhoz viszonyítva. Ezért napjainkban — a jövedelmezőség fenntartása érdekében — sem mondhatunk le a motorfűrész fakitermelésről és az alacsony költségű gépi közelítésről.

Bár a fakitermelés gépesítése, műszaki fejlesztése a jövőben elkerülhetetlen, jelenleg — megfelelő anyagi erőforrások hiányában — számottevő műszaki fejlesztésre nincs lehetőségünk. A kedvezőtlen munkaerő-ellátottságú Pest környéki üzemeinkben a fakitermelési feladatok végrehajtásához igénybe vesszük a különböző gmk-kat, a meglevő fakitermelő kisvállalkozókat, akik munkájukkal hozzájárulnak feladataink maradéktalan teljesítéséhez. Hosszú évek tapasztalatai bizonyítják, hogy ahol a helyszíni művezetés szakmai színvonala, munkaszervezési készsége, munkafegyelmi tevékenysége megfelelő, ott a vállalkozók, bérfakitermelők dolgozóinkkal azonos, vagy azt megközelítő szintű szakmai munkát végeznek.

A VII. ötéves tervben az erdőtervi előírások 725 ezer m³ vastagfa kitermelését teszik lehetővé. A kitermelhető főbb fafajok: akác 57%, nemesnyár 31% stb. Az iparifa-kihozatal átlagosan 66%, amit kedvezően ítéhetünk meg a fafajmegoszlás figyelembevételével. Bruttó fatömegre vetítve a képződő vékony tűzifa 40%-át a lakosság bevonásával készítettjük fel és értékesítjük, míg a föld alatti fatömeg hasznosítása jelentős feladatot, gondot okoz számunkra.

A közeljövőben tervezzük a nevelővágásoknál a gépi közelítés megoldását, kíméletes fakitermelési technológia alkalmazásával, az aprítás egyidejű elvégzésével. A VII. ötéves terv során fahasználatlalt érintett területek nagysága éves átlagban: véghasználat 660 ha, törzskiválasztó gyéritis 610 ha, növedékfokozó gyéritis 410 ha és tisztítás 1030 ha.

Az évente kitermelt, mintegy 150 ezer m³ vastagfából 50 ezer m³-t faiparunk dolgoz fel, a többi értékesítésre kerül.

Faiparunk évente közel 100 ezer m³ alapanyagot dolgoz fel, melyből mintegy 45 ezer m³-t a környező tsz-ektől, társ gazdaságoktól, állami gazdaságoktól szerzünk be. A pusztavacsi üzemünk akácra specializálódott, évente közel 20 ezer m³-t vág fel; a nagykőrösi, abádszalóki és szajoli üzemeink pedig lágy, elsősorban nyár alapanyagot dolgoznak fel. Faiparunk fűrészárutól a kész bútort előállításáig igen változatos termékskálát állít elő. Jelentősebb késztermékeink a különböző rakodólapok, mezőgazdasági és ipari ládák, csap-hornyos parketta, bútoralkatrész, kész bútorok — íróasztalok, szekrényoszor, gépíróasztal stb. — cipák, ragasztott falépcsők, korlátok, kerítéselemek, lambériák.

Termékeinket a hazai piacon értékesítjük, de jelentős mennyiség kerül közvetlen és közvetett exportra is. Saját termékeink értékesítésében fokozódó szerepet játszik mintabolthálózatunk, jelenleg Pusztavacson, Monoron és Szolnokon működik saját kezelésű boltunk.

A közeli hetekben nyílik meg Szolnokon faipari szolgáltatótelepünk is, mely termékeink árusítása mellett különböző faipari szolgáltatásokat is elvállal: méretre vágott tetőszerkezet gyártása, parketta, lambéria helyszíni lerakása stb. — E hálózat révén nemcsak árbevételünket, nyereségünket tudjuk szerény mértékben fokozni, hanem közvetlen tapasztalatokat szerzünk a piac igényeiről, a lakosság elvárásairól.

Mintegy négy esztendeje határoztuk el, hogy

erdészeti és faipari gépgyártó tevékenységünket kiegészítjük az energiaracionalizálási programban való részvételünkkel.

Rövid időn belül világossá vált számunkra, hogy az ún. másodlagos anyagok energetikai felhasználásánál nem elég csak a tüzelőberendezésekkel foglalkoznunk, hanem a teljes bioenergetikai technológia eszközeit kell kifejlesztenünk és gyártanunk. Az apríték-előtűztűzelőknél azt a komfort- és biztonsági fokozatot kellett elérnünk, melyet a korszerű olaj- és gázégők biztosítanak. A teljesítménymagyságot figyelembe véve alakítottuk ki előtűztűzelő-családunkat, 35—580 kW teljesítményhatárok között. Legújabb berendezéseink már mikroelektronikus vezérlésűek. Az igényeknek megfelelően konténeres kivitelben is készülnek léghevítővel, meleg vizes, vagy gőzkazánal. Az ipari felhasználás igényeit figyelembe véve fejlesztjük és gyártjuk a forgórostélyos aprítékűztűzelő változatot, 400—5800 kW teljesítményhatárok között. A jelentős importtűzelőolaj-kiváltás mellett a berendezések gazdaságossága is szembeűnő. A dohány szárítóknál például olajrendszerű fűtéssel a szárítás költsége kg-onként 8—12 Ft, aprítékkal 1,50—2 Ft-ra esik vissza. Vagy a broylercsirke-nevelésnél olajtűzeléssel a fűtési költség 3—6 Ft/csirke-kg, aprítékűztűzeléssel ez 1—2 Ft-ra csökkenthető.

Az igényes tüzelés megkívánja a megfelelő minőségű aprítékot, melyet az országban forgalomban levő és gyártott aprítógépek nem tudnak biztosítani. Gyors döntés és fejlesztés alapján készítettük el az erdei mobil aprítógépet, mely megítélésünk szerint kellő színvonalat képvisel. A berendezés újdonsága az utántörő rendszer, ez biztosítja az apríték homogenitását. Faipari üzemek megkérésére alapján fejlesztettük ki stabil aprítógépünket — hisszük és reméljük, hogy a hasonló nyugati típusokkal közel egyenértékű színvonalon. A

szőlő- és gyümölcsstermeléssel foglalkozók megbízásából alakítottuk ki a szőlő- és gyümölcsnyesedékaprítót; ez a gép bozót és erdei gally aprítására is alkalmas.

Tüzelőberendezéseink és aprítógépünk az 1985, illetve 1986-os Budapesti Nemzetközi Vásáron vásárdíjat, illetve nagydíjat nyertek.

Fejlesztő-, kutatómunkánk nem állt meg, jelenleg egy korszerű és aránylag olcsó szárítóberendezés fejlesztésén, gyártásán tevékenykedünk. A héjszerkezetű, üvegszál—poliészter kötésű, modul rendszerű szárítókamra gyorsan telepíthető, aprítéktüzelő berendezéseinkkel üzemeltethető. E szárítók fűrészáru szárításán kívül paprikaszárításra, gyümölcsaszalásra is alkalmazhatók.

Néhány szót szeretnék szólni együttműködéseinkről, társulási tevékenységeinkről. 1979 közepén jött létre az Erdészeti Termelésfejlesztési Társaság gazdaságunk gesztorsága mellett, melynek célja, hogy az anyagi és szellemi erők koncentrálásával, a legújabb tudományos kutatási és műszaki eredmények felhasználásával, növelje a gazdálkodás tervszerűségét, jövedelmezőségét, a gyorsan növő fajok nagyobb arányú ültetésével kedvezőbb fajok arányokat hozzon létre, iparszerű termelésének és hasznosításának megoldásával mérsékelje a fenyőfaimport nagyarányú növekedését, fokozza az exporttevékenységet.

A Szolnok megyében folyó termelőszövetkezeti erdőgazdálkodás előmozdítása érdekében, gazdaságunk 1985 óta ellátja kilenc termelőszövetkezet által alakított Tiszavidéki Erdészeti Gazdasági Társaság gesztori teendőit. A TESZÖV-vel történt megegyezés alapján Szolnok megye valamennyi termelőszövetkezete részére vállaljuk különböző gépek és berendezések javítását, alkatrész- és szerszámellátását, előre megrendelt csemeték megnevelését.

Az elmondottakkal szerettem volna érzékeltetni önökkel a NEFAG szer-tegázó tevékenységét, melyet röviden azzal összegeznék, hogy

az aránylag kedvezőtlen adottságú, 35 000 ha erdővel rendelkező gazdaság közel 900 milliós termelési értéket, 740 milliós árbevételt, 36 millió forintos nyereséget ért el az elmúlt esztendőben úgy, hogy dolgozói számára 63 és fél ezer Ft kereset-színvonalat tudott biztosítani.

Célunk és törekvésünk, hogy utódainkra minél szebb, minél több és értékesebb erdőt hagyjunk és a közel kétezer itt dolgozó munkatársunk számára értelmes feladatokat és megfelelő kereseti viszonyokat biztosítsunk.

TANULMÁNYÚT

A szakmai bemutató színhelye a Tiszapüspöki—Szóropusztai erdő rész volt. Az ide vezető út közben alkalom nyílt megtekinteni a gazdaság műszaki erdészetét — gépgyártó és -javító üzemét is. Itt zömmel saját szerkesztésű gépek voltak kiállítva. Láthattuk többek közt a tavaszi BNV-n vásári nagydíjat nyert előtétüzelésű kazánt és a javításra váró, hatalmas BERGER-darukat.

Továbbhaladva a gát mentén, majd keresztezve azt, csodálatos kép lepte meg azokat, akik a Tisza-hullámtér itteni szakaszát még nem ismerték. Főleg óriásnyár 30 éves, 30 m magas faállományainak lenyűgöző képe tárult elének. Maradványai a nagyrészt tragikusan végződött (l. AZ ERDŐ, 1954., 228. old.) hullámtéri erdősítéseknek. A kapott tájékoztatás szerint a telepítés a soproni főiskola szakvéleménye alapján — a talaj magas kötöttségére hivatkozva — kocsányos tölgygel kezdődött, de a sorjelzőnek alkalmazott nyárdugványok rácáfoltak a szakvéleményre és remek nyárasok fejlődtek belőlük. Nyilván a sűrű áradások semlegesítették a talaj erős kötöttségét és kitűnő nyártermő helyé tették.

Az erdőn áthaladva, kíséreiink megemlékeztek egykori telepítőjéről — *Tüt-tő János* erdészről —, aki, amikor a betelepített területet a kormány mezőgazdasági használatra visszaadta, személyes fellépésével akadályozta meg, hogy a fácskákat kiszedjék és elérte, hogy az továbbra is erdő maradjon. Rendkívül tanulságos volt látni az abból az időből származó, ma 30 év körüli tölgyes erdő részletet és mellett a hasonló korú nyárust — háromszoros mértékű fakészlettel.

Hogy miként készült fel az erdőgazdaság ennek a kitűnő termőhelynek a hasznosítására, arról a zárt rendszerű nyártermelési bemutató adott szemléletes képet. *Turi Ferenc*, a szolnoki erdészet üzemigazgatója adott átfogó tájékoztatást, a részletek az ügyesen szervezett természeti bemutatón tárultak a nézők elé. A tartamos gazdálkodást jelző, dinamikus termelési modell sorrendjében — kitermeléstől a felújításig —, munka közben mutatták be a termelés folyamatát teljesen átfogó gépsort. Egyedül a döntés, darabolás folyt kézi motoros szerszámmal, valamennyi további műveletet célgépek végeztek, nagyrészt a gazdaság saját szerkesztésű, illetve gyártású gépeivel.

A nyártermelési bemutató végig haladva külföldi és hazai kiegészítő-, szerző- és kiállítói kanyarodott vissza az út. STIHL-ék és a többi szokottak, s végül GÖRANSSON által képviselt, újabb kiadású MAKERI döntő-daraboló-közeli gondoskodott aprítanivalóról a kiállított, nagy teljesítményű aprító-szerelvénynek. Az egyes „stand”-ok között legnagyobb népszerűségnek a gazdaság boltja örvendett. Munkaruhák, felszerelési cikkek, ajándéktárgyak keltek el nagy számban.

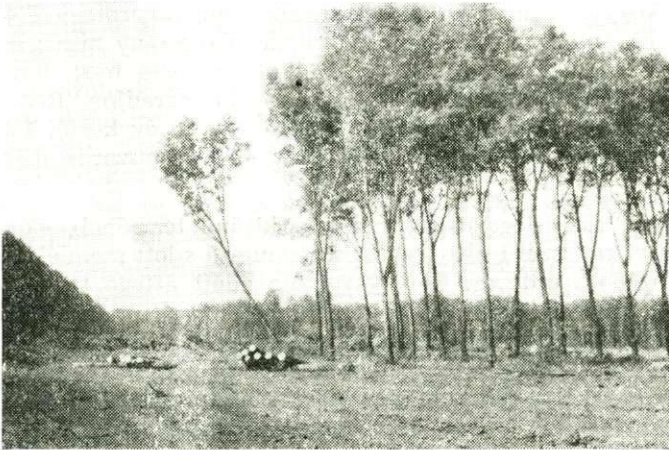
A kör végül is az ebédlőszátragnál zárult, ahová nemcsak a táborigazgató konyharól szállongó pörköltillat, de a nagy melegben a szomszédok is vonzotta a résztvevőket. Ebéd után *Török László* igazgató néhány ünnepélyes szó kíséretében vonatta le az új egyesületi zászlót és kötötte rá a szolnoki, 1986. évi vándorgyűlés emlékszalagját. A résztvevők serege lassan oszladozott, elszéledt, szerte az országba. Többen töprengve, hogy mit is kezdjenek az ajándékba vásárolt angol pipával...

Jérôme René

A ZÁRT RENDSZERŰ NYÁRFATERMÉLÉSI BEMUTATÓ

*A bemutató megnyitása — Török László
igazgató és Turi Ferenc szolnoki üzem-
igazgató*

Döntés

Darabolás

Aprítás

Kéregzés

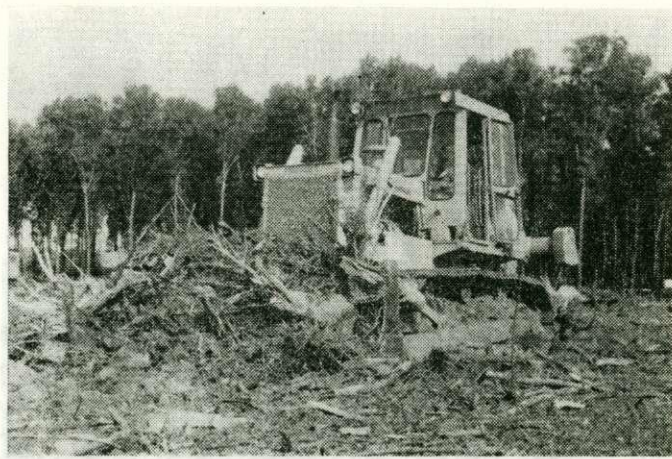

Rakodás, szállítás

A ZÁPTI RENDELÉS
NYÁRFATERMELES
REHÚTATÓ

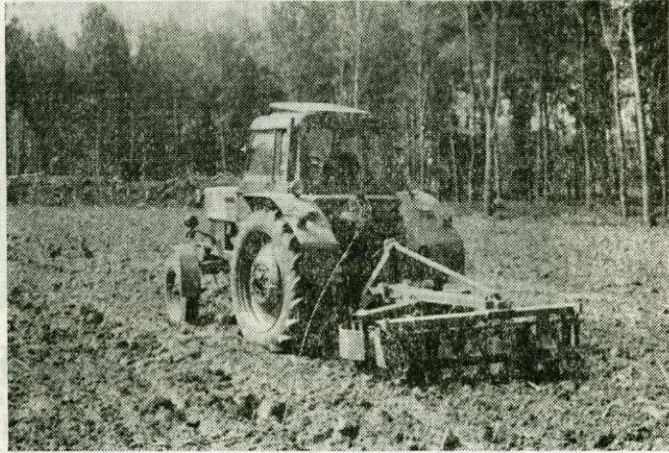
Tuskózás

Tuszóletolás

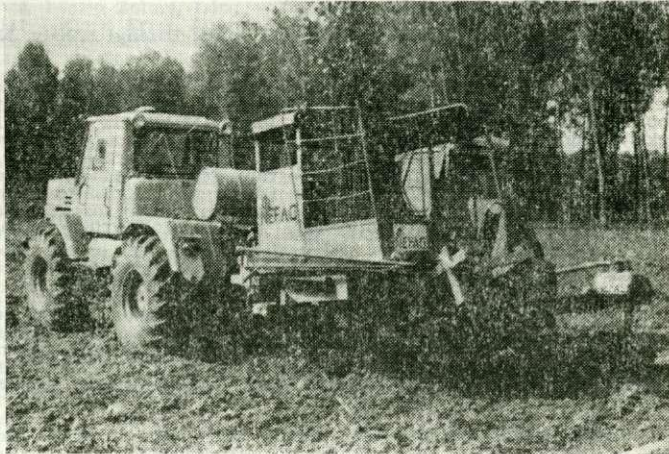
Szántás

Tártszás

Csemeteültetés

Ödörfúrásos ültetés

A VÁNDORGYŰLÉS RÉSZTVEVŐI

Anácsán György, Hadháztéglás; Aprily Róbert, Budakeszi; Antal Sándor, N.-kanizsa, Arad-vári Károlyné, Győr; Akácós Sándor, Sopron; Antal János, Zánka; Abkarovics László, Miskolc; Abrahám János, Szeged; Agócs Miklósné, Abavári Mária, André Zoltán, Szolnok.

Barátossy Gábor, dr. Bondor Antal, Berényi Gyula, Bogyay János, Bujtás Zoltán, Beró Csaba, Bedő Tibor és neje, B.-pest; Bolla Sándor, Győr; Bognár Tibor, Kajárpéc; Börzsei László, Kunsziget; Bánó László, dr. Berdár Béla, Bubán István, Büttner Kálmán, Visegrád; Bedő Sándor, Pécs; Brunner Károly, Szentegát; Boda Katalin, Szf.-vár; Bartha Pál, Berényi Kálmán, Bogyai Zsolt, Budakeszi; Bencsics János, Boncsok András, Bicsák József, N.-kanizsa; Birck László, Baja; Balla Attila, Billinger László, Barton Zsolt, Barton Gábor, B.-gyarmat; Béres Zoltán, Bátor Albert, Bíró Sándor, Benedek Ottó, Eger; Bakonyi Csaba, Győr; Barcza Gyula, Nyiregyháza; Bánki Vilmos, Szeged; Bódi Ferencné, Kaszó; Beke István, Nyirábrány; Barta Márton, Bányai Kálmán, B.-pest; dr. Barsony Lajos, Sopron; Bukta László, Bircher Gyula, Keszthely; Barnóczky Pál, Miskolc; Bognár István, Bugovics Tamás, Kaposvár; Bence Béla, Kaposvár; Bartl Tamás, Kiskrások; Bajnai Csaba, Bezzeg Pál, Szeged; Boross György, Bp.-pest; Böröcz István, Kiskunhalas; Bugyik Endre, Szolnok; Barta Mihály, Nagyrév; Batori Zsolt, Balázs György, Bálint István, Balogh József, Bugyik Endréné, Balogh Pálné, Borzási Béla és neje, Bagyinszky Pál, Baár István, Bogdán Lajos, Bagó Imre, Boross István, Bata István, Bíró Zoltán, Bárány László, Bezzeg János, Böszörményi László, Baranyi József, Szolnok; Buff, Joachim, NSZK; Begya Lajos, Kecskemét; Borsodi Imre, Veszprém; Bobkó János, Miskolc.

Csincsá Tibor, Csincsáné Papp Zsuzsa, dr. Csontos Gyula és neje, Csapó Mihály, dr. Csötönyi József, B.-pest; Cserép Lajos, Visegrád; Csutorás István, Csömge Károly, Czipszer Miklós, Pécs; Czene Barnabás, Szeged; Czákó József, Hadháztéglás; Czágásch József, Czanda Imre, Győr; Czákó Antal, Nyiregyháza; Csonka Tibor, Budakeszi; Czebel Sándor, Csepregi János, Keszthely; Czeglédi Lajos, Csóré László, Miskolc; Choma Zsolt, Császár György, Kaposvár; Cseresznyés Géza, Barcs; Csordás József, Kiskunhalas; Csomós Béla, Tószeg; Csordás Nagy László és neje, Czintos András, Csete Istvánné, Czákó Imre, Csala Flórián, Szolnok.

Dudás István, Pécs; Dóró Sándor, Debrecen; Divéky Menyhért, B.-pest; Dékány János, Dudai János, Baja; Dolnegó József, Eger; Dürgöné Szalai Piroska, Tamási; Dolányi Sándor, Tura; Dózsa Lajos, Deli Benjamin, Dobos Zsolt, Miskolc; ifj. Domján István, Kaposvár; Derecskei Gábor, T.-bánya; Dauner Márton, B.-pest; Dégi Zoltán, Dósa János, Dósa Gyula, Dankó Károly és neje, Szolnok.

Erdélyi Gábor, Baja; dr. Ébli György, B.-pest; Eszenyi Mihály, Nyiregyháza; Elmer Nándor, T.-bánya; Endre László, Edes Sándor, Szolnok.

Frey Antal, Fecske Pál, Farkas Jenő, Fekete Gyula, B.-pest; Frantz László, Lébénymiklós; Fekete István, Visegrád; Fröhlich András, Ásotthalom; Frank László, Szeged; dr. Führer Ernő, Sopron; Füredi Tibor, Szf.-vár; Fullár József, N.-kanizsa; Farkas István, Eger; Fehér László, Fekete János, Győr; Fekete György, Nyiregyháza; Fitter Ottó, Győr; Fűzi Ferenc, Zalaegerszeg; Fehár István, Tamási; Fás Jánosné, Miskolc; Farkas Sándor, Bánhorvát; Fodor Imre, Fábán István, Fehérvári Dezső, Kaposvár; Fenyvesi János, Debrecen; Ferencz József, Miskolc; dr. Farkas László, Farkas Róbert, Farkasné dr. Kvasznicska Ilona, Faragó János, Kk.-halas; Farkas Péter, T.-bánya; Fricz Pál, Szeged; Fekete József, Fogarasi Ferencné, Főnyi Sándor, Földházi László, Fajth György és neje, Ferenczvári Tibor és neje, Fekete Ferenc, Szolnok; Frühwirth, Hans, Ausztria.

Göller Lóránt, OKTH, É.-D.-túl; György Sándor, Visegrád; Gál István, Garamszegi István, Eger; Giczi Zoltán, Győr; Göde József, Gruber István, Gergely István, Ferencz József, Gósi Ernő és neje, Szeged; Glück Ferenc, Márkó; dr. Gál János, Sopron; Gagyi Kálmán, ifj. Gulyás Imre, Gresa Gyula, Kaposvár; Galgóczy Árpád, Veszprém; Gyetvai György, Szombathely; Györe Géza, T.-bánya; Gáspár-Hantos Géza, B.-pest; Göndöcs Rudolf, Gáspár László, Sopron; Gazi István, Tiszassas; Gyulai Lajos Kszit.-márton; Gerlecz László, Barcs; Gazdag Józsefné, B.-pest; Gombás Istvánné, Galgóczy Gyula, Gulyás Mihály, Szolnok; Geogrie, Georgin, Bulgária.

Holdampf Gyula, Hrotkó Lőrinc, Huszár László, Halász Gábor, Horváth József, Hegedűs István, dr. Herpay Imre, Haják Gyula, B.-pest; Hágendorn József, Hordósi Viktor, Pécs; Halápi

Nándor, Szeged; Horváth Károly, N.-kanizsa; Holtai Imre, Hesz Mihály, Hámori Tibor, Homolya Mihály, Hlavaj István, B.-gyarmat; Helli József, Hopka György, Eger; Hegedüs Pál, Veszprém; Hártó János, Nyíregyháza; Halápiné Kemény Zsuzsa, Szeged; Horváth Miklós Zalaegerszeg; Horváth Dezső, Hegyi András, Hanzel János, Keszthely; Hegedüs László, Miskolc; Hegedüs Dezső, Szendrő; Horváth István, Kaposvár; Hess Zoltán, Horváth Gyula, Hujber János, Hegyi István, Veszprém; dr. Hajdú Gábor, Kaposvár; Horváth Lajos, Hárs József, Szombathely; Horváth László, Kőszegszerdahely; Hőbér Károly, Kám; Hajdú László, Cegléd; Hegedüs Béla, Nagyszénás; Hakk László, Harmatos László, Tiszasas; Hoffman Antal, Zagyvarékas; Horváthné Szekeres Erzsébet, Halmi János, Hrubos Györgyné, Hernek Ervin, Horváth András, Házi János, Szolnok; Husz, Albert, Ausztria; Hippacher, Hans és neje, NSZK; Horváth Ferencné, Hackler Imre, Hajnal Imre, Halász Ernőné, Szolnok.

Iványi Gábor, Ipsits Lajos és neje, B.-pest; dr. Ilyés Benjamin, Sopron; Imre Ferenc, B.-gyarmat; Illés László, T.-bánya.

Jablonkay Zoltán, dr. Járó Zoltán, Jérôme René, B.-pest; Jusztin Antal, Bugac; Jáhn Ferenc, Eger; Juhász Mihály, Nyíregyháza; dr. Jereb Ottó, Jagicza Attila, Jánosa László, Juhász Miklós és neje, Juhász Gabriella, Sopron; Juhász Imre, Miskolc; Jabronka Ferenc, Kaposvár; Janoschek Arnold, T.-bánya; dr. Jerney Bálint, Joó Józsefné, Juhász Jenő, de Jonge Gábor, Jámbor Imre, Szolnok.

Kiss Ipoly, Keresztési Béla aks., Király Pál, Kelemen László, dr. Kováts Máttyás, B.-pest; Kövecses Béla, Lébénymiklós; Krämer Antal, Kalmár Lajos, Kovács József, Kollwenz Péter, dr. Kollwenz Ödön, Pécs; Kovács Péter, Kauzli Dezső, Veszprém; ifj. Kiss Zoltán, Kock Mihály, Szf.-vár; Keszi László, Lenti; Kerl János, Baja; Kóhalmi Akos, Králik Mihály, Keller Pál, B.-gyarmat; dr. Kovács Jenő, Kiss László, Kakuk János, Káló Imre, Kondor István, Kiss József, Eger; dr. Kalas Gézané, Győr; Kozma Károly, Kathy Sándor, Nyíregyháza; Kiss László, Kovács Lajos, Kaszó; Kovács László, König Tibor, Keszthely; dr. Kottek Pál, Kadlicsek János, Kerekgyártó Béla, Kató István, Kiss Gyula, Kuthy Szabolcs, dr. Kolozs Oszkárné, Miskolc; Kollár József, Bánhorvát; Kocsisné Dobos Ildikó, Kurdiné Eberhard Edit, Kovács László, Kisjónás István, Kozma Miklós, Kaposvár; Kaczkó László, Kiskőrös; Keszi Sándor, Keresztes György, Szombathely; Karádi László, Kubinyi Balázs, T.-bánya; Kun László, Szeged; Kovács György, N.-kanizsa; Kiss József, Sopron; Kollwenz Gábor, Zirc; Kalapos Mihály én neje, Debrecen; Kaczkó György, Kántor József, Nagyszénás; Kurdi István, Kardos Rezső, Kovács Zoltán, Kántor György, Katona Jenő, Kollár Mihály, Kovács János, Kómár Józsefné, Kiszely Pál, Karakas Attila, Kajtár László, Kerényi Akos, Kiss Mihály, Király György, Korány Károly és neje, Kántor Istvánné, Kalocsa Lászlóné, Kómár József, Kiss Barnabás, Kiszely Imre, Kalcsu Zoltán, Kecskeméti Mihály, Koncz Bertalan, Kurta János, Szolnok; Kofler, Paul és neje, NSZK.

Lovász László, Lokody Imre, László Zoltán, Lőrincz Magdolna, B.-pest; Licskai József, Vesz-kény; Lengyel Károly, Baja; Lőrincz Ernő, Lupták László, Pálháza; László Györgyné, Lus-tyik János, T.-bánya; Lisztes Mihály Berettyóújfalu; Lóránt József, Lukács János, N.-kanizsa; Laurinyecz István, Baja; Lippay Ferenc, Léc József és neje, Eger; László Sándor, Nyíregyháza; Ladiszlai János, Kaposvár; Lukács Ferenc, Barcs; Lengyel István, Piliscsaba; dr. Lukács István, Bogács; Lakatos Ferenc, Lévai István, Lovász János, Lifka József, Luzsi József, Lajko László, Lakatos Istvánné, Szolnok.

Molnár Dénes, Mikófalvi Akos, Molnár Zoltán, Molnár Jánosné, Marics Máttyás, B.-pest; Muth Endre, Pécs; Markovics László és neje, id. Márk Gyula, Szf.-vár; Mátrabérci Sándor, N.-kanizsa; Mucsi József, Majer Ádám, Baja; Makóy Oszkár, Mihályi Csaba, Majoros Zsolt, B.-gyarmat; Mogyorósi Zsolt, Győr; Muszka Ferenc, Nyíregyháza; Molnár Gyula, Nagygyengyel; Mogyorósi József, Mészáros István, Keszthely; Molnár Gusztávné, Matajné Kása Erika, Majoros Gyula, Miskolc; Márlás Ferenc, Szeged; Major László, Kaposvár; Molnár János, Császártöltés; Miináresik Mihályné, Mörözt Gyula, T.-bánya; Meinzinger József, dr. Marosvölgyi Béla, Sopron; Milota Erik, Menyhart Pál, Molnár István, Mészáros Sándor, Mátyus Lajosné, Murárik András, Mádai György, Meleg Sándor, Mihályfalvi István, Mihályi Ferenc, Szolnok; Martin-kovics Antal, Ausztria.

Németh Éva, dr. S. Nagy László, B.-pest; Naszvadi István, Visegrád; Nádaskay Gábor, Szeged; Nagy Károly és neje, Almosd; Némethi Kálmán, Nagy István, N.-kanizsa; Németh Ferenc, Neuburger István, Győr; Nemes Sándor, Berettyóújfalu; Németh Csaba, Kaszó; Nováki Tamás, Sopron; Németh György, Nemesvámos; Nagy Lukács, Németh Sándor, Keszthely; Nemesák László, Miskolc; Nádas József, Nagy József, Kaposvár; Nagy Béláné, Németh János, T.-bánya; Nagy László, Besenyszög; Nagy József, Cegléd; Nagy István, Nagy Zoltán, Nagy József, Nádi János, Nagy Gábor, Nagy György, Nagy Pál, Szolnok; Nemesszeghy László és neje, Jugoszlávia.

Oroszi Sándor, Bp.-pest; Öbert Gyula, Pécs; Olasz István, Győr; Osztrogonác János, Oláh Tibor, Nyíregyháza; Oláh Zolt, Szeged.

Pásztor László, Perl József, dr. Pagony Hubert, Prág Ferenc, Pásztor János, B.-pest; Plávic József, Magyarszék; Papp Béla, Piroška Béla, Piti Tibor, Szeged; Petz Lajos, Szf.-vár; Paks Béla, id. Pintér József, Pölcz Kálmán, Budakeszi; dr. Páll Miklós, N.-kanizsa; Pettko Szandner Aladár, Baja; Pesek Géza, Praszna Imre, B.-gyarmat; Paulik Géza, Eger; Pusztai György, Győr; Pataky Károly, Posán Miklós, Nyíregyháza; Pál László és neje, ifj. Pál László, Sopron; Petkovics Tamás, Nemesvámos; Pétervári Gáborné, Tamási; Polner Frigyesné, Asotthalom; Palkovics Zoltán, Keszthely; Páll Endre, Pásztor János, Péntek Ferenc, Pál István, Kaposvár; Pichner János, Veszprém; Palacky József, Barcs; dr. Pethó József, Pintér Gyula, Szombathely; Prém Jenő, Orizentpéter; Puskás Zoltán, Pusztai József, Sopron; dr. Papp Mihály, Debrecen; dr. Papp Tivadar, Pécs; dr. Pálfi Dezső, Mezőhek; Padányi László, Paks Istvánné, Pintér Éva, Posztós Kálmánné, Potyondi Pál, Papp Sándor, Pencz László, Pándi István, Szolnok.

Rabi János, dr. Rác Antal, Riedl Gyula, Radnai József, B.-pest; Radóczy Péter, Mágócs; Recska Vince, Bikal; Rutai Béla, B.-gyarmat; Rosta Gyula, Eger; dr. Rónai Ferenc, dr. Rumpf János, Sopron; Regős István, Rátkay Tamás, Rapaty István, Kaposvár; Ruppert József, T.-bánya; Répászky Miklós, Abádszalók; Raskó Loránd, Szolnok.

Serfőző László, Sipos Sándor, Kecskemét; dr. Solymos Rezső, Siklósi Kálmán, Schmuck Márton, B.-pest; Steiner László, Pécs; Schianszky Ernő, Szf.-vár; Somogyi Ferenc, N.-kanizsa; Schmotzer András, Eger; Siffer Sándor, Veszprém; Stanka Sándor, Lenti; dr. Simon Béla, Solymossy László, Sopron; Simon József, Somogyi János, Keszthely; Stix József, Kaposvár; Seres Lászlóné, Simon József, T.-bánya; Stádel Károly és neje, Győr; Sebő György, Serfőző Ernő, Sárándi László, Sági István, Szolnok; Schoepffer, Hilmar, NSZK.

Szakács János, Szabó Péter, Szentgyörgyi Józsefné, dr. Szabó Sándor, Szepesi András, B.-pest; Szerencsés József, Szélesné Mezei Erzsébet, dr. Szikra Dezső, Visegrád; Szendrődi János, Pécs; Szombati Zoltánné, Kecskemét; Somogyi Ferenc, N.-kanizsa; Szatmári Jenő, Szőke Sándor és neje, Szudár József, Baja; Szekán György, Szottfried György, Szabó Sándor, B.-gyarmat; Szkalák István, Eger; Szabó László, Szabó István, Győr; Szamosi Jánosné, Szeged; dr. Szemeredy Miklós, Szűcs András, Nyíregyháza; Szollár Ferenc, Kaszó; Széles Pál, dr. Szappanos András, Szendrődi László, Szalay Zolt, Sopron; Széman János, Nyirábrány; Szekeres Péter, Budakeszi; Szegedi Pál, Szakány Csaba, Z.-egerszeg; Szakács Ferenc, Tamási; Szamosi Ferenc, Sziget Ferenc, dr. Szabó Árpádné, Keszthely; Szögeczky János, Sztahó Dezső, Miskolc; Szabó Veronika, Szerényi József, Szász Jenő, Szántó Gábor, Kaposvár; Szekeres György, Szalontai Zoltán, Veszprém; Szanati László, Szkalák Gyula, Szombathely; Szilágyi Mihály, Szabó Attila, Kk.-halas; Szabó Gyula, Szebeni László, Szegedi István, Szép Kiss Györgyné, Szakali József, Szabó Béla, Szőőr Levente és neje, Szabó Rác Gabriella, Szarvas Géza, Szilágyi Zolt, Széraz László, Szolnok.

Tanaszi György, V. Tóth László, Török Tibor, dr. Tibay György, Tolnai Kálmán, B.-pest; Tihanyi Lajos, Sellye; Tiliczky Sándor, Hadháztéglás; Tölgyesi László, Szf.-vár; Tuboly Zoltán, Törvényes József, N.-kanizsa; Tóth Ábel, Baja; Tóth Ágoston, B.-gyarmat; Tóth Kálmán Győr; Tar József Nyíregyháza; Tőreki József, Kaszó; Tóth József, Tüske László, Török Zoltán, Sopron; Takács Imre, Budakeszi; Tomor Antal, Keszthely; Tátrai Tibor, Török József, Miskolc; Takács László, Tóth Attila, Tomity Iván, Kaposvár; Tölgyesi Iván, Sárvár; Tóth Pál, Takács Gellért, Takács Zoltán, Szombathely; Tóth Attila, Szeged; Turi László, Török László, dr. Tácsik Mihály, Termann Istvánné, Tóth László, Tóth Tibor, Telegdy Pál, Turi Ferenc, Turi Ferenc és neje, Tamási Tihámér, Török Lajos, Szolnok.

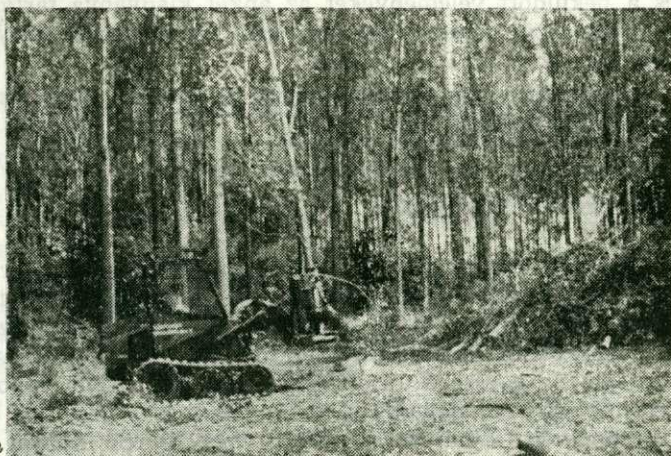
Ugrai József, Szeged; Ulvin Benedek, Szolnok.

Vinczéné Szabó Anna, Végvári Jenő, Varga Szabolcs, dr. Várad Géza, B.-pest; Vida Zoltán, Visegrád; Vertkovci István, Drávafook; Veres Imréné, Berettyóújfalu; dr. Várhelyi József, N.-kanizsa; Varga Sándor, Varga István, Vasvári István, Baja; Vízener Ödön, Varga Béla, Vincze Simon, Eger; Várad Gyula, T.-bánya; Veze Andrásné, Varga Antal, Nyíregyháza; Varga János, Kaszó; Várfa István, Valovics József, Vitányi László, Miskolc; Várfa István, Bánhorvát; Valent Sándor, Kaposvár; Vermes Dániel, Veszprém; dr. Vági Róbert, T.-bánya; Veres Péter, Szeged; Várady József, Vörös Attila, Sopron; Varó József, N.-kanizsa; id. és ifj. Varga Tibor, Miskolc; Vargyas Gyuláné, Végvári Gyula, Virágh János, Varga József, dr. Vecsenek Lajosné, Vass Lajos, Varga János, Vadas Ferenc, Szolnok.

Waliczky Lászlóné, B.-pest; Wéber László, Sopron; Weibl Elemér, Keszthelyi; Wéber József, Kaposvár; Wiszt Ferenc, T.-bánya.

Zágoni István, B.-pest; Zámbo János, Pécs; Zsibók András, Szeged; Zowanné Müller Klára, B.-gyarmat; Zám István, Zalavári János, Eger; Zsolnai János, Szolnok.

MAKERI 34 T munkában

TT 97 R aprító
(Jérôme R. felvételei)

BŐVÍTETT ÚJRATERMELÉS ÉS A JÖVEDELMEZŐSÉG FOKOZÁSA AZ ERDŐGAZDÁLKODÁSBAN

Az elmúlt hat évben egyre erősödtek azok a viták, amelyek erdőgazdálkodásunk ellentmondásai körül támadtak. Egyesületünk sokféle fórumot teremtett a véleménycserékhez. Talán elég megemlíteni a győri és budapesti közgyűlé-sünket, erdőművelési szakosztályunk egy éven át folytatott széles körű véle-ményfeltárását és folyóiratunkban, AZ ERDŐ-ben megjelent dolgozatok hosz-zú sorát. Sok félreértés és fogalomzavar tisztázása és sok új információ után szakmai közvéleményünk egyrészt számos kérdésre választ, aggodalmára meg-nyugtatót szeretne kapni, másrészt szakmaszeretetétől fűtve, szeretné elmon-dani mindazt, amellyel ellentmondásaink feloldását segítheti, erdőgazdálkodá-sunk ügyét szolgálhatja. Ezért vált szükségessé egy országos ankét össze-hívása.

Az ankét előkészítését még a múlt év októberében kezdtem el. A körlevelet és a beküldött véleményeket az ankét kiadványa tartalmazza. Azt gondolom azonban, hogy minden tagunk joggal igényli a véleményeket összefoglaló vita-indító és az ankét ismertetését.

A vitaindító témája az egyszerű és bővített újratermelés, valamint a jöve-delmezőség kérdése volt.

Az egyszerű újratermelés

Egyszerű újratermelésről akkor beszélhetünk, amikor legalább olyan erdő-állományt hozunk létre a kitermelés után, amilyen ott volt. Az azonosságot az jellemzi, hogy a fafaj, a fatérfogat és választék-összetétel azonos. Ezekből a jellemzőkből szükségszerűen következik a jövedelemtermelő képesség azo-nossága. Az egyszerű újratermelés tényezői három csoportba sorolhatók: erdő-felújítással, erdőállomány-gazdálkodással és a gazdaság rendszerével kapcsola-tos tényezők. E három csoport bármelyikének hiánya, illetve nem megfelelő volta az egyszerű újratermelést megghiúsítja.

Erdőfelújítás

Első követelmény az erdőfelújítások maradéktalan és jó minőségű végre-hajtása. Ha ezt nem tudjuk megvalósítani, akkor csökken a tényleges erdő-terület, tehát az egyszerű újratermelés sem valósulhat meg, és tartamosságról sem beszélhetünk. Az erdőfelújítás feltételei a következők:

- A munka- és technológiai fegyelemnek a fatermesztés teljes folyamatá-ban, a szakmai irányelvekben foglaltak szerinti betartása. A dolgozók alap- és folyamatos továbbképzése elengedhetetlen.
- Az előző bekezdésben megfogalmazott szakmai feladatok teljesítéséhez olyan munkamódszer és munkaszervezet alkalmazása, amely az adott közgazdasági környezetnek megfelel. Differenciált bérezés, jó érdekelt-ségi rendszer szükséges.
- A munkaeszközök kellő színvonala. Ez a vállalat beruházási potenciáljá-tól függ.

- A jó közgazdasági környezet. A versenyszférában jelentkező nyereség-érdekeltség, a rövid távú vállalati érdek és a hosszú távú társadalmi érdek ellentmondása veszélyezteti az erdőfelújítást. E kérdések rendezése alapfeltétele az erdőfelújításnak.
- Főhatóságunk már eddig is sokat tett az erdőgazdálkodás tartamosságáért. Úgy tűnik, hogy a 16/1985. MÉM—PM—ÁH az erdők fenn-tartásának és bővítésének pénzügyi rendjét szabályozó rendelet sok pa-nasz okát megszünteti és törekszik a jelenlegi vállalatgazdálkodási rend-szer keretein belül az erdőfelújítás problémáinak megoldására.
- Az erdőfelújítások szakszerű kivitelezéséhez (fafaj, technológia) meg-felelő ismeretek és kutatási eredmények. Ezek rendelkezésre állnak.
- Olyan megoldás, hogy a vadlétszám ne veszélyeztesse az ökológiai egyen-súlyt.

A felsorolás nem teljes. Említeni lehetne még az erdőfeltárást, a területért felelős személy biztosítását és még másokat.

Erdőállomány-gazdálkodás

A megfelelő hozadékszabályozás, illetve, ahogyan ma kitérített tartalommal nevezük, az erdőállomány-gazdálkodás, az egyszerű újratermelés másik té-nyezője. Ha az erdőállomány-gazdálkodás nem megfelelő, akkor a véghasz-nalatok olyan állományokban és olyan ütemben folynak, hogy később az erdő hosszú ideig, több évtizedig képtelen biztosítani összetételében és mennyi-ségében azokat a választékokat, amelyekre a népgazdaság igényeinek kielégí-téséhez és a vállalat nyereségéhez szükség lenne. Ezen túlmenően, súlyos veszteség éri külkereskedelmi mérlegünket is. Ide tartozik annak megemlí-tése is, hogy legértékesebb állományainkban a növedékfokozó gyérités túlzott mértékű, ez majd a véghasznalatoknál fog visszaütni.

Ebben a témakörben legalább annyi vita folyt és folyik, mint az erdőművelés kérdéseiben, jó részük a napilapok és nem szakmai folyóiratok nyilvánossága elé került. A vitatott kérdések a következők: élőkészlet, átlag- és folyó-növedék nagysága, kitermelhető fatömeg. Mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy az élőkészlet meghatározásához más fatermési táblát használtak 1970 előtt és mást utána, továbbá az 1946. évi élőkészlet alábecsült adat volt, valószínű helyes értékére azonban ma már következtetni tudunk. Az előbbi körülményt ugyan publikálták, de csak kevesen vették tudomásul, az utóbbi megállapítást pedig nem hozták nyilvánosságra. Mindez sok felesleges vitát okozott és egyeseknél téves következtetésekre vezetett.

Az egész témakör vitatása túlment volna az ankét keretein, ezért csak annak vizsgálatát javasoltam, hogy a *kitermelhető fatömeg nagysága veszélyez-teti-e az egyszerű újratermelést*.

Felhívtam azonban a figyelmet arra, hogy a kizárólag a fatérfogatra ala-pozott tervezés nem adhat megnyugtató eredményt. A választékeloszlást nem lehet figyelmen kívül hagyni, akár értékükkel, akár mennyiségükkel számo-lunk. A választék mennyisége azonban önmagában még nem elég megnyugtató, mert pl. nem mindegy, hogy a fűrészrönk megadott mennyisége 20—30, vagy 20—50 cm átmérőjű rönkökből áll-e. Ezért tulajdonképpen az átmérők eloszlását kellene bevonni a tervezésbe.

Az erdőállomány-gazdálkodás célnak megfelelő tervezését két tényező korlátozhatja, illetve zavarhatja. Korlátozza az egyenlőtlen korosztályeloszlás és zavarja a nyereségérdekeltség. A szabálytalan korosztályeloszlás miatt az éves fakitermelés (nyereség) elkerülhetetlenül hullámzik, de ez az ingadozás az elviselhetőség határai között tartható. Zavarhatja az erdőállományokkal való helyes gazdálkodást a versenyszférában élő vállalat nyereségérdekeltsége, amely a legjobb minőségű állományok kitermelésére ösztönöz és ezzel veszélyezteti a tartamosságot.

A gazdaság rendszere

Az erdőfelújítás és az erdőállomány-gazdálkodás mellett a harmadik tényező az erdőgazdálkodás helye és szabályozása gazdálkodási rendszerünkben.

Az egyszerű újratermelésnek az előbbieken két csoportba sorolt tényezőinél megvalósulásuk legfőbb akadályának a versenyszférába sorolásuk és a nyereségérdekeltség látszott. Mindkettő sarkalatos alapelve rendszerünknek és motorja fejlődésünknek, de a mi hosszú termelési ciklusunkban, amely *egyedülálló* a népgazdaságban, több a hátránya, mint az előnye és súlyos veszélyeket rejt magában.

Többféle módon is kereshetjük a megoldást. Ennek érzékeltetésére, a teljesség igénye nélkül, felsorolok néhányat. A kérdés tehát az, hogy milyen rendszerben lehetne biztosítani az újratermelést és egyidejűleg a jövedelmezőséget, megtartani a nyereségérdekeltség ösztönző szerepét, de kiküszöbölni káros hatásait:

- A jelenlegi rendszerben erős rendeleti korlátozásokkal és erdőfelügyelettel.
- Költségvetési rendszerben, amikor esetleg csak a fatermesztés tartozik a költségvetési rendszerhez.
- A rövid és hosszú távú érdekeltség szétválasztásában, amikor a vállalat megrendelésre végzi a fatermesztési munkákat, és megveszi a kitermelhető faállományokat.

A döntésben és indokolásban nem hagyható figyelmen kívül, hogy az erdő- és fagazdaság integrált egységben működik.

Bővített újratermelés

A bővített újratermelésnél a növekmény lehet mennyiségi, minőségi és mindkettő. Az egyszerű újratermelésnél választott jellemzők közül bármelyik vagy mindegyik javulhat a bővített újratermelésben. A fafaj lehet értékesebb, a fatérfogat nagyobb, a választékszerkezet jobb és a jövedelemtermelő képesség bármelyik jellemző következtében nőhet. Néhány lehetőség a bővített újratermelésre:

- Mindenütt a termőhelynek megfelelő, legkisebb kockázattal járó, a legtöbb értékhozamot ígérő fafajjal történő erdősítés, elsősorban őshonos nemes fafajainkkal.
- Fafajcsere ugyanazon fafaj nemesített, nagyobb hozamú, jobb ellenálló-képességű stb. változatára.

- Fafajcsere gyorsan növény fafajra, ha ezt a termőhelyi viszonyok megengedik.
- A nagyobb értékű állomány nevelésének legbiztosabb módja, ha olyan az erdőművelés, amely után egyenes, ágtiszta lesz a törzs.

A felsorolás nem teljes, mert pl. említeni lehetne még a sarjerdőkről szál-erdőkre való áttérést és még más lehetőségeket is.

Jövedelmezőség

Az egyszerű és bővített újratermelés körülményeinek biztosításával nehezen növelhető a vállalat bevétele. Az erdőgazdálkodás jövedelmezőségének növelésében az önkormányzati rendszer bevezetésével a vállalati kollektívák érdekeltisége megnőtt. Mivel arra törekszünk, hogy az erdőgazdálkodás jövedelmezősége adott helyzetünkben ne csökkenjen, azért az eddigienél is nagyobb figyelmet kell fordítani rá. A teljesség igénye nélkül, a következőkben néhány olyan területet említek meg, ahol a jövedelmezőség növelésének még kiaknázatlan lehetőségei vannak.

Az eszközhatékonyság jelentős, sokszor döntő szerepet játszik a termelés hatékonyságának alakulásában. A hatékonyság növelésének és a jövedelmezőség biztosításának helyes sorrendje az, hogy először kiválasztjuk a hatékonyságot biztosító technikát, ez meghatározza a technológiát, majd ehhez megkeressük a helyes munkaszervezést. Ez egyaránt vonatkozik az erdőművelésre és erdőhasználatra.

A vállalati és munkaszervezés az önköltség — és így a jövedelmezőség — alakulását jelentősen befolyásolja, de nem függetleníthető a munkaerő színvonalától és az infrastruktúrától.

Az erdőfeltárástól függ, hogy egy fakitermelési, erdőfelújítási, erdőnevelési munkát egyáltalán el lehet-e végezni, s ha igen, akkor milyen költséggel. Mind az újratermelés, mind a jövedelmezőség nagymértékben függ tőle.

A termékszerkezet általános jelentősége közismert, de erdészeti megfelelőjére, az optimális választék- és termékszerkezetre az irányítás különböző szintjein nem fordítottunk elég figyelmet. Kutatási eredmény bizonyítja, hogy az erdei választék formájában eladott mennyiség és a saját üzemben készített termékek optimális aránya és összetétele 50—60%-kal is növelheti az árbevételt, annak ellenére, hogy a feldolgozókapacitás nincs kihasználva.

Az árak alakulása szoros összefüggésben van a jövedelmezőséggel, de nem független a piactól. Felül kellene vizsgálni a bányászati anyagok, a forgácsfa, a bükk lemezipari rönk, az összes kivágás, a bükk, gyertyán, cser, akác szekunder választékok, a tölgy, cser, akác parkettfríz árát. Általánossá kellene tenni, hogy a tűzifa fűtőértékének ára azonos legyen más tüzelőanyagokéval. Eddig is méltánytalan volt, hogy a közjóléti okokból alacsonyan tartott tűzifa-árból származó veszteség az erdőgazdaság eredményét rontotta, míg más ágazatok hasonló esetekben ártámogatást kaptak.

Az árak alakulása természetesen a piaci viszonyoktól függ. Nem fogadható el azonban az, hogy az erdőgazdasági vállalatok dekonjunkcióra esetén úgy menjenek csődbe, mint bármely más termelővállalat. Az erdő semmi mással nem pótolható szerepe az ember és az élővilág fennmaradásában megköveteli, hogy az erdő folyamatos fenntartásáról, az egyszerű vagy bővített újratermelésről gazdasági helyzetünktől függetlenül gondoskodjunk. Erre egyébként

az erdők kezelői megfelelő mozgásszabadság esetén mindig képesek is voltak.

A feldolgozás jelentősége a jövedelmezőség biztosításában közismert. Azt azonban hangsúlyozni kell, hogy egy olyan korszakban is, amikor a feldolgozandó fa minősége és alkalmassága valószínűleg romlani fog, meg lehet találni a nagyobb értékű termékek előállításának módját. Ehhez természetesen több és jobb szellemi és fizikai munka, jobb munkafegyelem és jó érdekeltségi rendszer szükséges.

Szükséges és indokolt, hogy mindazokat a munkákat, amelyeket nem szűken vett vállalati érdekből végez az erdészet, hanem környezetvédelmi, üdülési és hasonló célok érdekében, vagy az érdekelt szerv finanszírozza, vagy az állami költségvetés.

Végül, ha a jövedelmezőségről beszélünk, meg kell említeni az ún. melléküzemágakat is. A vadászat és más, hagyományos mellékhaszonvételek mellett érdemes lenne más, a helyi viszonyoknak megfelelő melléktevékenységet keresni, ha ez nyereséget hoz és munkaalkalmat teremt. Más népgazdasági ágazatok és külföldi példák is igazolják ezt a törekvést.

A vitaülésről e lap hasábjain már jelent meg ismertetés, így részletesebb tárgyalásától talán eltekinthetünk. A felszólalók sokoldalúan elemezték az előbbieken vázolt témakört. A négy órán át tartó felszólalások sajnos keveset foglalkoztak a jövedelmezőség fokozásával és azzal a kérdéssel, hogy szükség van-e az erdőgazdálkodásban valamilyen szervezeti módosításra, ha igen, akkor milyen legyen az.

Az előre beküldött anyagok és a felszólalások mindenestre jól hasznosíthatók lesznek egyesületünk munkájában és reméljük, hogy a politikai és gazdasági vezetésnek is segítségére szolgálnak.

Dr. Herpay Imre

NAGYKUNSAI ERDŐTELEPÍTÉSEK AZ 1923. ÉVI ALFÖLDFÁSÍTÁSI TÖRVÉNYT MEGELŐZŐ ÉVTIZEDEKBEN

Az 1879. évi erdőtvénnytől az 1923-ban hozott alföldfásítási törvényig terjedő időszakban mind az ország politikai és gazdasági életében, mind pedig erdészeti viszonyaiban jelentős változások történtek. A kapitalizálódó gazdálkodás alapvetően átalakította a nagykunsági társadalmi-gazdasági viszonyokat is. A századfordulóra befejeződő lecsapolásokkal több ezer hektár területet tettek mezőgazdasági művelésre alkalmassá. A közös használatú réteket, legelőket felosztották, és ugyancsak felosztásra kerültek az erdők is. Ezt az erdőfelosztást az erdőtvény végrehajtásával kapcsolatos összeírások, az erdőkezelés szabályozásának első lépései csak gyorsították.

Kunmadarasról 1880-ban még 225 kh közös és magántulajdonú erdőt jelentettek, de amikor 1884-ben felvették az erdők törzskönyvét, már csak 116 kh (magántulajdonú) erdőt találtak.¹ Így az erdőtvény üzemtervezési

kötelezettséget előíró rendelkezéseit Kunmadarason nem lehetett végrehajtani. Túrkevéen az erdőként bejegyzett terület ideiglenes üzemtervének elkészítése miatt kiszálló erdőmérnök kénytelen volt megállapítani, hogy „az erdőjeleggel éppenséggel nem bír”.² Karcagon, Kisújszálláson és Kunhegyesen a közös (városi és közbirtokossági) tulajdonban levő erdőkre üzemtervet készítettek. Az erdők esetleges letermelését itt felújításnak kellett követnie. Ezzel a felújítási kötelezettséggel legelőször Karcag városának kellett szembenéznie. A századforduló előtt a kitermelt Zádor-erdőt felújította, helyesebben helyette új erdőt telepített. A Zádor-erdő ugyanis a várostól távol, szántók és legelők között feküdt, ezért a város vezetősége úgy határozott, hogy az új erdőt közvetlenül a belterület mellé ülteti. Így telepítették az Erzsébetligetet.

A századfordulóra ugyanis országszerte megszorodtak az emlékerdők, -ligetek. A millenniumi ünnepségekkel kapcsolatban, majd *Erzsébet királyné* emlékére, a földművelési kormányzat ösztönözte az emlékerdők ültetését, parkok, erdők emlékhellyé nyilvánítását, összeírását. (Ez később a természetvédelemre javasolt területek összeírásához is elvezetett.) Ingyen kapott csemetével ekkor a Nagyikunsgában is telepítettek erdőket, facsoportokat, fasorokat. A települések közvetlen környékére, jórészt pedig belterületére kerülő, többkevesebb fa elültetésénél jóval jelentősebb a Hortobágy—Berettyóvidéki Belvizeszabályozó Társulat erdőtelepítése. A társulat hullámtéri véderdőt ültetett, amelyet kiegészített Karcag város hasonló telepítése, a Villogó-csatorna mentén.³ Ezek az emlékerdő-létesítések gyakran sikertelenek voltak, hiszen például a karcagi földművesiskola szikre ültette a lucfenyőt.⁴

A szikes területek hasznosítása a Nagyikunsgában egyre sürgetőbben vetődött fel. Ezeknek a talajoknak erdőtelepítéssel való „szelídítésére” is gondoltak. Igaz, 1888-ban, amikor a kopárok erdőtelepítésre való összeírását a vármegyei hatóságok elrendelték, Karcagról még ezt írták: „Karcag város bel- és külterületén oly kopár területű földek nincsenek, melyeknek beerdősítése hatóságilag elrendelhető volna, mivel az egész határ homok nélküli, sok szikvegyületű földekből áll, amelyek ha időközönként vízzel nem is lennének borítva, az erdő telepítésére egyáltalán nem alkalmasok”.⁵ Mégis, néhány évtized múlva Karcagon a „szikvegyületű földek” fásításában sikereket érnek el.

A nagyikunsgai szikesek hasznosításában jelentős volt *Szentannay Sámuel* munkássága. A millennium évében alapított karcagi földművesiskolában 1912-ben került és az erdészeti szempontból is jelentős szikjavítási kísérleteit 1920-ban kezdte. Előadásaiiban és könyveiben részletesen beszámolt a fásítási eredményeiről is. Ezek alapján nyomon követhetjük, hogyan végezte a faültetést, milyen eredményeket és tapasztalatokat szerzett a munkája során.

„A fásításnak a sziken első alapfeltétele a befásítandó terület tökéletes megművelése. Ajánlatos a fásítandó területet a fásítás megkezdése előtt egy éven át, mint fekete ugart gondosan művelni. Az így megművelt talajba kell vetni a fák magvait, vagy ültetni az 1—2 éves, egészséges, jól fejlett csemetéket... A csemeték talaja legyen állandóan porhanyó és gyommentes... A talaj művelését mindaddig folytassuk, amíg a csemeték akkorára nőnek, hogy az őszi levélhullással a talajt teljesen betérítik. A lehulló levelekből trágya lesz, mely életet ad az élettelen sziknek.”⁶

A fentiekből kitűnik, hogy a fás vegetáció megtelepítésénél a legfontosabbnak a talaj humusszal való takarását tartotta. A telepítéskor ennek érdekében 1,50×1,50 m-es hálózatba tamariskát ültetett, és azok közé kocsányos tölgyet. A tamariska lehulló levelei és minden évben lemetszett ágai, amelyet feldarabolt és elterített a csemeték között, néhány év alatt „erdei jellegű

talajt” képeztek. (Abban az időben még nem gondoltak arra, hogy a tamariska a mélyebb rétegekből felhossa a sókat.) Szentannay azt tartotta legfontosabbnak, hogy az úgy képződött alom megakadályozza a sziktalaj nyári kiszáradását, repedezését. Az értékesebb fa, a kocsányos tölgy a tamariskák védelme alatt felcseperedik, és saját alommal fedi be a talajt. Hasonló céllal szalmaterítéssel is kísérletezett.

A fafajok közül a legrosszabb szikre a tamariskán kívül az ezüsthát és a Krisztus-tövist ajánlotta. Jobb talajra a kocsányos tölgyet, a nedvesebb, vízállásos területekre pedig a kanadai nyárt, jegenyenyárt, az amerikai kőrist és a mezei szilt.

A természetes, javítatlan szik fásításán kívül a szikjavítási módszerekkel kezelt területekre is ültetett fákat; akácsuhángot digózott (márgázott) talajba, egyéb fákat pedig meszezett területekre. A meszezés végrehajtására cukorgyári mészszapból 150—200 q-t, mészkőporból 100—150 q-t ajánlott kh-nként. A meszezéssel megjavított területen ültetett mintegy 12 kh gyümölcsösre és fásításra nagyon büszke volt Szentannay. Okkal, hiszen leírása szerint, nyolc év alatt a kanadai és jegenyenyár 6—8 m magasra, 40—50 cm átmérőjűre nőtt meg, az ezüsthát is 5 m magasságot és 35 cm törzsméretet ért el a megjavított területen.

Szentannay fontos megfigyelése volt: „A sziktalaj úgyszólván lépésről lépésre változik, ezen változás összetételét különösen a fásításnál lehet legszembetűnőbben megfigyelni. Megtörténik, hogy látszólag egyforma minőségű talajon a fák rendkívül különbözőképpen fejlődnek. Általánosságban azonban a mély fekvésű területek fásításra alkalmasabbak, mint az emelkedett részek.”⁷

Saját eredményein felbátorodva, Szentannay úgy vélte, hogy a Tiszántúl szikeseinek jelentős részét lehet fásítással hasznosítani. Ezzel kapcsolatban megemlíthetünk egy korabeli erdőtanácsosi vélekedést is, amelyből kitűnik, hogy Szentannay okkal hihetett — az erdő fokozatos talajjavítása folytán — a leggyengébb szikések fásíthatóságában is. A kisújszállási erdőtanácsos 1921-ben ezt írja: „az tagadhatatlan, hogy az ilyen nehéz, szikes, száraz vagy vizenyős területekre telepítendő erdő fejlődése és fatermése nem lesz eleivel olyan és akkora, mint a jó, ősi talajon nőtt erdő... egy évszázad is eltelik, amíg a silány szikésekre telepített erdő megközelíti a Duna vagy Tisza mente áradványos, iszapos televényében nőtt erdőt... bizonyos, hogy... minden — erre alkalmas — fanemekből telepített erdő maga neveli és javítja talaját, addig a fokig, amíg legjobb tenyészeti feltételeit eléri.”⁸

Szentannay nagy jelentőséget tulajdonított *Kaán Károly* nevezetes, 1919 karácsonyi felhívásának: „Erdőt az Alföldre!”. Az alföldfásítási törvényt követően — melynek Szentannay lelkes ismertetője és támogatója volt — a szikfásítás tudományos megalapozására Püspökladányban létesítettek kísérleti telepét. Az ottani, illetve az ugyancsak szomszédos bucsa—jenőmajori kísérleti eredmények Szentannay megfigyeléseit pontosították, kiterjesztették. Az ő módszere mégis úttörő volt abból a szempontból, hogy a fásítást mint hasznosítási lehetőséget a szikes területek művelésének, javításának egészébe illesztette bele.

Szentannay Sámuel, akit „karcagi Tessedik”-ként is tiszteltek, eltökélttségét bizonyítandó, álljon itt a következő vélekedése: „A szikék fásításához nem szükséges nagy tudomány, de szükséges munka és erős akarat, hiszem, remélem, hogy ezen akarat fel fog ébredni mindazokban, akik tisztában vannak azzal, hogy ez a föld, melyen élünk, halnunk kell.”⁹

A nagykunsági erdőtelepítéseknek az erdőtörvénytől az alföldfásítási törvényig terjedő időszakát összefoglalva megállapíthatjuk, hogy az 1879. évi,

XXX. tc. közvetlenül nem segítette itt az erdőtelepítéseket. A meglévő erdők felújítását azonban elkerülhetlenné tette, aminek a szakszerű végrehajtását az állami kezelés biztosította (Karcag, Kisújszállás és Kunhegyes erdőit 1890-ben vették állami kezelésbe). A XIX. század utolsó éveiben indított emlék-erdő-telepítések csak néhány helyen voltak gazdaságilag is jelentősek. A karcagi földművesiskola igazgatójának, Szentannay Sámuelnek a szikfásítási kísérletei pedig már egy előremutató, az egész Alföld fásításának szükségességét hangsúlyozó gyakorlati és elméleti munka kezdeteit jelentik.

OROSZI SÁNDOR

J E G Y Z E T E K

- [1] Szolnok Megyei Levéltár (SzML). Jász-Nagykun—Szolnok vármegye Közigazgatási Bizottság iratai. Gazdasági bizottsági, erdészeti (al)bizottság, 1880—1885. Kimutatás az erdőkről: 1481/880. K. B. Tiszai-felső járás.
- [2] U. o. erdészeti albizottság, 1886—1891. 47/887. K. B.
- [3] Erzsébet királyné emléktái (Budapest, 1899.) 105. o.
- [4] SZML Jász-Nagykun—Szolnok vm. alispánja iratai. 1913. 20031. Természeti emlékek összeírásai ível. Karcagi M. Kir. Földműves Iskola.
- [5] SzML. J.-Nk.-Szolnok vm. közg. biz. iratai. Erdészeti albizottság, 1886—1891. 19/888. K. B. Karcag város polgármesterének levele.
- [6] Szentannay Sámuel: A sziktalaj művelése és javítása. (Debrecen, 1928.) 36. o.
- [7] Szentannay Sámuel: Sikeres gazdálkodás sziken és aszályban. (Debrecen, 1936.) 119. o.
- [8] Hódosi Karácsony Sándor: Az Alföld fásításáról és erdőösztéséről, különös tekintettel a szikes vidékekre. (Kisújszállás, 1921.) 26—27. o.
- [9] Szentannay Sámuel: A sziktalaj művelése és javítása. (Debrecen, 1928.) 37. o.

VÁLTOZIK A GAZDASÁG — MÓDOSUL A KLAGENFURTI VÁSÁR

Ez volt a központi kérdés az idei osztrák favásár alkalmával rendezett, európai fás szakszerkesztők 24. munkaértekezletén. Kilenc országból 35 laptulajdonost és szerkesztőt tájékoztatott a vásárigazgatóság a fagazdaság ausztriai helyzetéről és ismertette véleményalkotás végett a vásárrendezés módosítására irányuló elgondolásait.

A fagazdaság kulcspontja Ausztriában a fűrészipar. Az itt várható változásról már a 22. összejelentésben kaptunk részletes tájékoztatást (AZ ERDŐ, 1984., 520—523.); a feldolgozás gyors korszerűsödéséről és ezzel kapcsolatban a kapacitások jelentős növekedéséről, ami számos kis- és középüzem számára fájdalmas következményekkel jár. Ezeknek a következményeknek elhárítására, enyhítésére először a karintiai, dél-ausztriai térségre vonatkozóan készült mélyre ható piactudományi tanulmány (AZ ERDŐ, 1986., 31—32.), most viszont a szövetségi kereskedelemügyi miniszter az egész országra nézve készítettetett ilyen. Politikai felfogásukkal ugyan ellenkezik a kínálat- és keresleten alapuló szabadpiac ügybe való belenyúlás, de mivel a vállalkozók maguk vélik úgy, hogy a szakma nehézségeivel megbirkózni nem képesek, az állam kötelessége az általános körülmények javítása.

Az országos tanulmány 300 fűrészüzem-tulajdonos véleményére alapozza részletes megállapításait, s ezekből a szükséges intézkedések a következők szerint adódnak:

- Az egyes üzemek jövedelmezőségének növelését megalapozatlan árvetésű értékesítések csökkentésével növelni.
- Fel kell tárni új piaclehetőségeket specializált üzemek és eddig nem hasznosított felhasználási lehetőségekre.
- Új megjelenési formákkal ösztönözni kell a felhasználót eddig nem volt alkalmazási gondolatokra.
- Együttműködést kell kialakítani a hírverés, a közgondolkodás alakítása terén.
- Együttműködés szükséges az értékesítésben.
- Kapcsolatteremtő összejöveteleket kell szervezni a fát termelő erdőgazdaság és a fát feldolgozók, felhasználók között.
- Beszerzési és szolgáltatási együttműködést kell kialakítani például a gépi adatfeldolgozás megvalósítására.
- Szakértői tanácsadást kell megvalósítani, különösen a kis- és közép-üzemek számára.
- Adatbankként ki kell építeni egy kapacitás-, gép- és együttműködési bört, a beruházási elhatározások és célszerű terhelések érdekében.
- Eladósodott, gazdaságtalan üzemek leállíthatásához megfelelő felszámolási alapot kell létesíteni.
- A kapacitáscsökkentést adókedvezményekkel kell megkönnyíteni.
- Adókedvezménnyel kell könnyíteni a veszteséges üzemek felvásárlását.

A tanulmány kiterjed a bútóripar kérdéseire is. Ausztriában 153 üzem gyárt párnázott, konyha-, lakó- és parasztbútorokat. Problémáik hasonlóak a fűrésziparához. Nagy részük exportra termel. Fontosabb felvevőpiacuk az NSZK-ban, Svájcban és Olaszországban van, további lehetőségeket látnak a Benelux államokban. Jelentős érvnek tűnik az ausztriai fatermékek nagyobb arányú kül- és belföldi terjesztéséhez a szövetségi kereskedelmi miniszter rendelkezése a formaldehidtartalom mérésére. Ez nagyban erősíti az osztrák fatermékek egészségre előnyös természetének hitelét. A bútórértékesítésben fokozottabban kell kihasználni a bécsi biedermeier és szecesszió hagyományos formavilágát.

Az itt levont következtetések csupán gondolatok, az egész tanulmány még az egyes érdekszervezetekkel való megtárgyalásra vár. A konkrét intézkedések csak ezt követik majd.

A gazdaság változását kívánja szolgálni természetesen a legfontosabb szakmai tájékoztatási intézmény — a favásár, a HOLZMESSE — is. Az erre vonatkozó legfontosabb elgondolás éppen az, hogy a jövőben erőteljesebben kívánja érvényesíteni a nevével kifejezett fogalmat. Munkaterületét erőteljesen leszűkíteni kívánja a *fatermelésre* — erdőgazdaságra — és a *fafeldolgozásra* — fűrész-, ács- és asztalosiparra. A két szakterület közötti szorosabb információs kapcsolatot elsősorban a vállalkozók maguk sürgetik. Vállalkozónak számít itt természetesen maga az állam, az államerdészet is. A megújult vásárigazgatóság felismerése, hogy a rendezés eddig előállítás-orientált volt, főleg a technológiai újításokra, fejlesztésre irányul. Ezt a jövőben a termékorientált-ság kell, felváltsa. Az egész ágazat eredményességét csak a végtermék értékesítése jellemezheti.

Vitatott volt a bútóripar kérdése. Az alaposabb megfontolás azonban azt mutatta, hogy célszerűbb egyelőre bekapcsolásától eltekinteni. A párizsi, milánói és kölni nagy bútórvásárok mellett, ez Klagenfurtban kellően meg nem

rendezhető és integrálása kevésbé sürgető. A vásárrendezés kérdése azonban még a közeljövőt illetően sem teljesen elhatározott. Az elgondolást a résztvevőkkel és az illetékes érdekszervezetekkel, helyi hatóságokkal való megtárgyalás után véglegesítik. Az elgondolással egyetértett az új mezőgazdasági miniszter — *dr. Erich Schmidt* — is, aki a találkozón tartott sajtókonferencián beszámolt az erdőpusztulás megállítására tett jelentős intézkedésekről és nagy-szabású energiaerdő-telepítést jelentett be.

Az idei kiállítás és hozzá kapcsolódó rendezvények még a 35 év alatt kialakult KLAGENFURTER MESSE képét mutatták, amelynek a HOLZMESSE csupán egy része. „Perzsavásár”-szerűen, mammutdarutól az inggombig; mezőgazdaság, építőipar, közszükségleti cikkek kereskedelme és kiterjedt vidámpark, térbelileg ugyan célszerűen elkülönítve, de szorosan egymás mellett. A mi fa-külkereskedelmünket méltó módon két „stand” is képviselte. A LIGNIMPEX és a NYUGATMAGYARORSZÁGI FAGAZDASÁGI KOMBINÁT. Ez utóbbinak rendkívül modern installációja határozott feltűnést keltett.

Jérôme René

SAKOSZTÁLYI ÁLLÁSFOGLALÁS a hegyvidéki erdőgazdálkodás ügyében

Az erdőművelési szakosztály és az erdőhasználati szakosztály hagyományos közös rendezvényén állománygazdálkodásunk egyik legsúlyosabb, legellentmondásosabb kérdésével: a hegyvidéki természet-szerű erdőkkel szemben támasztott igényekkel, a jelenlegi gazdálkodásnak a tartamosságát veszélyeztető követelményeivel és azok elhárításának módjaival és feltételeivel foglalkozott. 1986. június 26-án, a lillafüredi Palotaszállóban a következő sorrendben hangzottak el helyzetfeltáró, vitaindító előadások:

Varga József: A Borsodi EFAG adottságai, gazdálkodásának főbb jellemzői.

Vidovszky Ferenc: Erdőtervi fakitermelési lehetőségek Észak-Magyarország természet-szerű erdeiben;

Kisházi Zoltán: Természet-szerű állománygazdálkodás jelenlegi helyzete a Borsodi EFAG-nál;

A gazdálkodás érdekkellentétei és annak hatása a természetes felújításra;

Fejes Dénes: A szakszerű állománygazdálkodást szolgáló fakitermelés gyakorlati akadályai.

A terepi bemutaton — június 27-én — *Szegő Lajos* meggyőzően érzékeltette a bükk felújításának problémáit.

A látottak és elhangzottak alapján a két szakosztály az alábbi, egyhangúlag elfogadott

határozati javaslatot

az illetékesek szíves figyelmébe ajánlja:

Az Északi-Középhegységben — a kevés kivételtől eltekintve — a területhasznosításnak legésszerűbb, gyakran egyetlen módja a termőhelynek megfelelő, őshonos fafajaink természetése; a természet-szerű erdeink fenntartásának minden nézőpontból legelőnyösebb, esetenként gyakorlatilag kizárólagos módja a természetes felújítás.

Ezen alapelvnek általános elismerése és minden illetékes jó irányú törekvése és kielégítő szakmai ismerete ellenére, a természetes felújítás és vele hegyvidéki természet-szerű erdőgazdálkodásunk helyzete és kilátásai, enyhén szólva aggasztóak:

- 1 — a végvágott területek átfutási ideje túlságosan hosszú;
- 2 — az első két korosztály területe és főleg a statisztikában nem jelentkező minősége messze elmarad a kívánatostól, a sokszor pazarlóan nagy anyagi ráfordítás ellenére;
- 3 — a véghasználatra váró, bontott állományok ezer hektárai alatt nincs értékelhető újulat;
- 4 — a felszabadító- és végvágásoknál általános a „kényszervágás” — amikor is a termelésre jóval az újulat által megkívánt időpont, sőt gyakran a gazdasági vágásérettség előtt kerül sor — kizárólag rövid távú érdekek hatására;
- 5 — a tűlbontások és a tölgypusztulás következtében a felújulás esélyei erősen lecsökkentek;
- 6 — a nem teljes értékű újulatok olyan mértékű kiegészítésre, ápolásra és főleg védelemre szorulnának, melyek maradéktalan végrehajtása hosszabb távon is reménytelennek tűnik az elképesztően nagy élőkunakigény, de még inkább a hatásos védelem előtt tornyosuló, nem anyagi természetű akadályok miatt.
- 7 — a hosszabb ideje tartó, de különösen az utolsó másfél évtized alatt felerősödött, eredménycentrikus érdekeltség hatására feltorlódtak a nehezen hozzáférhető vagy ésszerűen ma nem termelhető állományok;
- 8 — a közel két évtizede tartó alárendelt szerep és relatív „súlytalanság” következtében az erdőművelés üzemi szintű szervezete szétzilálódott, a szakmai irányítása gyengült, színvonala visszaesett.

14

A felsorolt és a hozzájuk hasonló, egyéb kedvezőtlen jelenségek csökkentése vagy legalább elburjánzásuk fékezése érdekében elkerülhetetlen néhány, a jelenlegi szemlélettel és gyakorlattal eltérő lépés, ha legalább az egyszerű újratermelés elemi igényéről nem akarunk lemondani. Ilyenek:

- 1 — mindenekelőtt a 16/1985. MEM—PM—ÁH sz. utasítás szándékának, szellemének és szövegének megfelelően, minden csábító és kényszerítő körülmény ellenére, következtesen a szakszerű felújításhoz kell kötni a véghasználati termelési lehetőséget;
- 2 — tervezésnél és a gazdálkodás minden részleténél figyelembe kell venni öshonos fafajaink biológiai adottságait — elsősorban a makktermés időszakosságát — és meg kell teremteni a termelés emiatt elkerülhetetlen ingadozásából származó terhek viselésének feltételeit;
- 3 — a természetes felújításra ható tényezők sokasága és kiszámíthatatlansága miatt az erdőterv adatait, előírásait és az azokból levezetett információkat optimális keretnek kell tekinteni és rugalmasan alkalmazni;
- 4 — az adott társadalmi-technikai szinten a gyakoribb visszatérést, sok alkalmazkodást kívánó természetes felújítás alapfeltétele a jó feltártság, az ehhez szükséges alapok előteremtése meghaladja a gazdálkodók lehetőségeit;
- 5 — a nagyvadállományt az egész térségre kiterjedően lényegesen csökkenteni kell, nemes fafajaink szálüzemmódban történő kezelésére való törekvés az adott vadlétszám mellett sok esetben naivság vagy bűnös pazarlás;
- 6 — az erdészeti üzem szervezetének és a szakszemélyzet státusának nagyon is időszerű rendezése során olyan helyzetet kell teremteni, ahol önálló, felelős, állandó gazdája van minden erdőrészletnek, és tényleges irányítója az erdőben folyó munkának;
- 7 — a természetes felújítás lényegében — különösen a kiritkult vagy kiritkított erdeinkben — a hasznosuló makkterméssel egyidőben kezdődik, ha a makk vagy az újulat megsemmisül, a felújítást mindaddig előlről kell kezdeni, amíg az anyaállomány újabb makktermésre képes és értékét gyarapítja vagy legalább őrzi;
- 8 — a magas szintű, sokrétű, hosszú távú társadalmi érdekek megkövetelik, hogy előbb-utóbb a természethez közel álló erdeink kikerüljenek a rövid távú anyagi érdekeltséggel nem jó irányba kényszerítő versenyszférából;
- 9 — a szakszerű fatermesztést meghatározó mértékben gátolja a kapcsolódó üzemágak, de leginkább a vadászterület bérlőinek ellenérdekeltsége, az ebből fakadó akadályok elhárítása magasabb szintű, hathatósabb hatósági beavatkozást is igényel;
- 10 — a hegy-, domb- és síkvidéki erdőkben folyó gazdálkodáshoz a termőhelyi gazdálkodási különbségekhez jobban igazodó, differenciált ökonómiai környezetet kell teremteni;
- 11 — hasonlóképpen figyelembe kell venni a gazdálkodás feltételeinek meghatározásakor a térség kiemelt közjóléti funkciójából fakadó terheket.

Attól tartunk, hogy az előző pontban rögzített irányokban belátható időn belül csak lassú haladás remélhető. Az ország anyagi helyzete szinte kizárja e téren a gyors, pozitív változást. Úgy tűnik, a fa, az árbevétel, a deviza legalábbis az elért szinten *ma* kell, és akkor is kell, ha középtávon mi, vagy később utódaink, súlyos kamatot fizetnek majd érte. Az is valószínűnek látszik, hogy az erdő- és vadgazdálkodás kapcsolatának rendezését gátló erőket az ország még oly nehéz helyzete sem fogja megtörni.

Ha ezen változtatni nem tudunk, végső esetben a fatermesztéssel szemben támasztott igényeinket kell realisabb alapokra építenünk. Ha nem ezt tesszük, csak mélyülni fog a szakadék deklarált — eszményi utasításokban, ideális erdőterveinkben rögzített — szándékaink (vágyaink?) és a gyakorlat között. Pedig ez a szakadék máris elég mély és súlyos következményekkel fenyeget:

- számottevő veszteség az a többletköltség, amelyet az irreális, a tények egy részét figyelmen kívül hagyó igények hatására eleve sikertelenségre ítélt műveletekre pazarolunk;
- fokozódik szakmánkban a megosztottság, a szembenállás a tervezés-irányítás-ellenőrzés, valamint a gazdálkodó között. *ezt ha*

E nyilvánvalóan hibás képlet alapján nem juthatunk megoldáshoz. Járható út csak két irányba vezet: vagy

- közösen megteremtjük a tartamos gazdálkodás, a tisztas újratermelés minden feltételét, vagy
- belátva a kényszerhelyzetet, átmenetileg megelégszünk a szakma szerényebb vitelével, visszafogottabb beruházással, és nyíltan, közös akaráttal, közös felelősséggel veszünk ki az esedékesnél többet az erdőben felhalmozott tőkéből vagy kamataiból — ahogyan azt rendkívül nehéz helyzetben mindig megteszi minden társadalom. E téren a döntés a politikusok kezében van. Nekünk, erdészeknek — ha a döntést befolyásolni nem tudjuk — a végrehajtás a dolgunk, és az, hogy annak minden következményét nyíltan, egyértelműen és határozottan feltárjuk a döntést hozók és a közvélemény előtt.

Dr. Andor József,
az erdőhasználati szakosztály vezetője

Varga Béla
az erdőművelési szakosztály vezetője

Helyreigazítás

A lap 9. számának címlapján közölt kép dr. Dobroszláv Lajos felvétele, a sárosfői intenzív hidegágyas csemeterkben készült.

A 388. oldal alján Priszter Sz. új könyvének címe helyesen:

A 10. szám 455. oldalának 5. sorában „speciális fákat” helyett „specialistát” a helyes.

AZ ERDŐ SZERKESZTŐBIZOTTSÁGA. Elnök: dr. Solymos Rezső, a mezőgazdasági tudományok (erdészet) doktora, Budapest; főmunkatárs: Jérôme René, Budapest. — Tagok: dr. Balázs István, Budapest; Barátossy Gábor, Budapest; dr. Berdár Béla, Visegrád; dr. Bondor Antal, a mezőgazdasági tudományok (erdészet) kandidátusa, Budapest; Bus Mária, Veszprém; Cebe Zoltán, Szombathely; dr. Csötönyi József, Budapest; Deák István, Tamási; dr. Firtás Oszkár, Sopron; Gáspár-Hantos Géza, Budapest; dr. Gödölös Antal, Kecskemét; dr. Herpay Imre, a mezőgazdasági tudományok (erdészet) kandidátusa, Sopron; Kadlicsek János, Miskolc; Keszthelyi István, Budapest; Király Pál, Budapest; dr. Királyi Ernő, a közgazdasági tudományok kandidátusa, Budapest; Korbonszky Kazimírné, Vác; Krámer Antal, Pécs; Lócsey Iván, Budapest; Mészáros Béla, Szombathely; dr. Rácz Antal a mezőgazdasági tudományok (erdészet) kandidátusa, Budapest; Solymosi József, Budapest; Stádel Károly, Győr; dr. Szepesi László, a mezőgazdasági tudományok (erdészet) doktora, Budapest; dr. Szodfridt István, a mezőgazdasági tudományok (erdészet) kandidátusa, Sopron; dr. Szikra Dezső, Visegrád; Tóth László, Szolnok; dr. Tóth Sándor, a mezőgazdasági tudományok (erdészet) kandidátusa, Budapest; Varga Béla, Eger.

